

16.8.2023

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

12 – 2023

Kokousaika: 16.8.2023 klo 18.00 – 20.36

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

12 – 2023

Mötestid: 16.8.2023 kl 18.00 – 20.36

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

16.8.2023

173 §.....	5
Esityslistan asia nro 3	5
KYSELYTUNTI	5
3.1 Gebhard – Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka Oy) vuokrankorotukset.....	5
Valtuutettu Elisa Gebhard	5
Pormestari Juhana Vartiainen	5
Valtuutettu Elisa Gebhard	7
Valtuutettu Nina Miettinen.....	8
Valtuutettu Otto Meri.....	8
Valtuutettu Sami Muttilainen	9
Valtuutettu Ville Jalovaara	9
Valtuutettu Osmo Soininvaara	9
Valtuutettu Juha Hakola.....	10
Valtuutettu Mikael Jungner	10
Valtuutettu Mika Ebeling	11
Valtuutettu Minja Koskela	11
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	12
Valtuutettu Sinikka Vepsä	13
Ledamoten Mia Haglund.....	13
Pormestari Juhana Vartiainen	13
3.2 Rantanen Tuomas – Helsingin sosiaali-, asunto- ja työvoimapolitiittiset haasteet.....	14
Valtuutettu Tuomas Rantanen	14
Pormestari Juhana Vartiainen	15
Valtuutettu Tuomas Rantanen	16
Ledamoten Björn Månsson.....	17
Valtuutettu Otto Meri.....	17
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	18
Valtuutettu Veronika Honkasalo	18
Valtuutettu Maria Ohisalo	19
Valtuutettu Elisa Gebhard	19
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	20
Valtuutettu Amanda Pasanen	20
Valtuutettu Petra Malin	21
Valtuutettu Otso Kivekäs	21
Pormestari Juhana Vartiainen	22
3.3 Iskanius - Sähköinen asiointi varhaiskasvatuksessa	23
Valtuutettu Anniina Iskanius	23

16.8.2023

Apulaispormestari Johanna Laisaari	23
Valtuutettu Anniina Iskanius	24
Valtuutettu Mari Holopainen	25
Valtuutettu Pia Pakarinen	25
Valtuutettu Elina Kauppila	25
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	26
Valtuutettu Otso Kivekäs	26
Valtuutettu Atte Kaleva	27
Valtuutettu Petra Malin	27
Apulaispormestari Johanna Laisaari	28
176 §.....	29
Esityslistan asia nro 6	29
SOSIAALI-, TERVEYS- JA PELASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN JA VARAJÄSENEEN VALINTA.....	29
Valtuutettu Maarit Vierunen	29
184 §.....	29
Esityslistan asia nro 14	29
PIHLAJAMÄEN OSTOSKESKUKSEN ETELÄOSAN ASEMAKAAVAN MUUTOS (NRO 12779)	29
Valtuutettu Minja Koskela	29
Valtuutettu Mari Holopainen	30
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	30
Valtuutettu Petra Malin	31
Valtuutettu Sami Muttilainen	32
Valtuutettu Minja Koskela	32
185 §.....	33
Esityslistan asia nro 15	33
VALTUUTETTU EEVA KÄRKKÄISEN ALOITE HELSINGIN KAUPUNGIN RAHANKÄYTÖN AVOIMUUDEN LISÄÄMISESTÄ.....	33
Valtuutettu Laura Kolbe	33
Valtuutettu Sami Muttilainen	33
Valtuutettu Mai Kivelä	34
186 §.....	35
Esityslistan asia nro 16	35
VALTUUTETTU AJAK MAJOKIN ALOITE NUORTEN ONGELMIEN JA VÄKIVALTAISUUKSIEN ESKALOITUMISEN ENNALTAEHKÄISYSTÄ.....	35

16.8.2023

Valtuutettu Ajak Majok	35
Valtuutettu Mikko Paunio	36
Valtuutettu Jenni Hjelt	36
Nuorisoneuvoston edustaja Rasmus Suonio	37
Nuorisoneuvoston edustaja Saara Helo	38
Valtuutettu Petra Malin	38
Valtuutettu Mahad Ahmed	39
Valtuutettu Ajak Majok	39
Apulaispormestari Paavo Arhinmäki	39
187 §.....	41
Esityslistan asia nro 17	41
VALTUUTETTU TITTA HILTUSEN ALOITE TALOUDELLISESTI SAAVUTETTAVAMMASTA KUNTOUTUSPSYKOTERAPIASTA HELSINKILÄISILLE	41
Valtuutettu Minja Koskela	41
Valtuutettu Petrus Pennanen	42
Valtuutettu Tuomas Rantanen	43
Valtuutettu Minja Koskela (vastauspuheenvuoro).....	45
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro).....	45
Valtuutettu Tuomas Rantanen (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Johanna Nuorteva	46
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	47
Valtuutettu Minja Koskela (vastauspuheenvuoro).....	47
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	48
Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro).....	48
Apulaispormestari Daniel Sazonov	48
Ledamoten Mia Haglund.....	50
Valtuutettu Veronika Honkasalo	51
Valtuutettu Alviina Alametsä	52
Valtuutettu Jenni Hjelt.....	52
Valtuutettu Laura Rissanen	53
Valtuutettu Tuomas Nevanlinna.....	54
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	55
Valtuutettu Mirita Saxberg	55
Valtuutettu Petrus Pennanen	56
Valtuutettu Tuomas Rantanen	56
Valtuutettu Alviina Alametsä	57
Valtuutettu Johanna Nuorteva	57
Valtuutettu Ilkka Taipale	58
Valtuutettu Amanda Pasanen	58
Valtuutettu Sami Muttilainen	58

16.8.2023

173 §

Esityslistan asia nro 3

KYSELYTUNTI

3.1 Gebhard – Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka Oy) vuokrankorotukset

Valtuutettu Elisa Gebhard

Kiitos, puheenjohtaja.

Helsingin kaupungin vuokra-asuntojen asukkaat ovat saaneet kuulla kaavailuista poikkeuksellisen suurista yli 10 %: vuokrankorotuksista. Tilanne on kohtuuton pienituloisille.

Kaupungin asuntopolitiikan punaisena lankana pitäisi olla, että kaikilla on varaa kotiin Helsingissä. Ei ole kenenkään, varsinkaan kaupungin itsensä etu, jos pienipalkkaiset työntekijät joutuvat muuttamaan muualle. Tämä syventäisi osaaapulaa entisestään.

Tässä akuutissa tilanteessa tarvitaankin perustavanlaatuista analyysiä siitä, mihin vuokrankorotukset tulevat asukkaiden osalta johtamaan ja miten niiden kielteiset vaikutukset kaupungille voidaan välttää. Tulevatko esimerkiksi häädöt lisääntymään ja mitkä ovat tilanteen vaikutukset työvoiman saatavuuteen?

Ajattelen, että kaupungin pitäisi myös kartoittaa, miten pienituloisia Hekan asukkaita voidaan tukea ja minkälaisia toimia kaupunki edellyttää Hekalta. Kysynkin pormestari Vartiaiselta, mitä Helsinki aikoo tehdä ylisuurista vuokrankorotuksista kärsivien asukkaiden auttamiseksi.

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Kiitos valtuutettu Gebhardille tästä ajankohtaisesta kysymyksestä.

Kaupunginhallituksessa suhtaudumme tähän asiaan täydellä vakavuudella ja olemme jo useamman kerran käsitelleet Hekan tilannetta

16.8.2023

kaupunginhallituksen konsernijaostossa, kaupunginhallituksessa pari-kin kertaa kattavasti tällä viikolla, ja ollaan saatu Hekalta katsaus ja heidän oma arvionsa tilanteesta.

Tästä isosta kuvasta ja vuokrankorotusten kohtuuttomuudesta pitää ehkä muodollisesti todeta se, että Hekahan toimii omakustannusperiaatteella ja se voi tehdä vain omakustannusperiaatteen mukaisia korotuksia Ara-huoneistojen vuokriin. Heidän perusteluissaan tämä periaate toteutuu, eli siinä mielessä, jos sitä arvioi näin muodollisesti, niin ne eivät ole kohtuuttomia. Mutta ymmärrämme hyvin, että ne tuntuvat asukkaista tässä tilanteessa kohtuuttomilta. On myös totta, että jos Heka olisi toiminut eri tavalla pitkään jatkuneen taloudellisen matalien korkojen ja matalan inflaation aikana, niin nyt ei olisi vastaavaa tarvetta näin koviin korotuksiin.

On kuitenkin hyvä katsoa hieman pidemmälle taaksepäin. Viimeisen kymmenen vuoden aikana, 2013–2023, Hekan johdon meille antama analyysimateriaali kertoo, että markkinavuokrat ovat kasvaneet 31 % ja Hekan vuokrat 19 %. Eli Hekan vuokralaisten tilanteen suhteellinen edullisuus markkinavuokriin on itse asiassa kasvanut viimeisten kymmenen vuoden aikana. Nyt ennakoitu kehitys vie tätä takaisin toiseen suuntaan, kohti sitä tilannetta, jossa olimme aikaisemmin viime vuosikymmenellä. Mutta ymmärrämme hyvin, että nämä kertakorotukset ovat rajuja ja ne tuntuvat kohtuuttomilta, koska ne ovat kohtuuttomia.

Kuten konsernijaostossa totesimme yksimielisesti, yksi syy näille korotuksille on se, että Heka ei ole tämän pitkän matalan inflaation ja matalien korkojen aikana asianmukaisella tavalla varautunut korkojen ja kustannusten nousuun. En tietenkään halua kiistää tilanteen hankaluutta vuokralaisten näkökulmasta, mutta Heka oli varautunut korkojen ja kustannusten nousuun huonosti, ja se on luonut tämän tilanteen, jossa nämä korotukset ovat näin teräviä. Tyypillisesti virheitä tehdään nousukausien aikana, ja niin on tässäkin käynyt.

On myös tärkeää muistaa se, että meillä on muutakin Ara-tuotantoa kuin Heka. Meidän tehtävämme päättäjinä on huolehtia kaikkien helsinkiläisten asumisedellytyksistä, mutta katsotaan isoa kuvaa, meillä on muutakin, ja kaikilla kustannuskasvu on ollut nopeaa. Korkojen nousut ja yleinen kustannuskehitys koskettavat monia helsinkiläisiä, ja siinä mielessä Hekan vuokralaiset eivät ole ainutlaatuisessa asemassa.

Pidemmällä aikavälillä se tapa, jolla estämme asumisen hinnan kohtuuttoman nousun, on tietysti kaupungin kehittäminen ja asuntojen

16.8.2023

rakentaminen. Me ollaan tehty strategiassamme ja strategiakautena paljon toimia, jotta me päästäisiin tällaiseen suuntaan.

Todellakin, sitten jos palaan Hekaan, niin konsernijaostossahan me yksimielisesti totesimme, että Heka ei ole onnistunut riskienhallinnassa ja toimintaympäristön muutosten ennakkoinnissa. Näin suuren ja velkapainotteinen taseen omaavana yhtiönä sen olisi pitänyt varautua korkotason normalisoitumiseen ja stressitestata oma taseensa. Tämä ei olisi ollut kohtuuton vaatimus, kun tiedämme, että jokainen suomalainen, tavallinen asuntovelallinen on lainaa hakiessaan stressitettävä tietäkseni noin 6 %: koronnousulla. Tällä tavalla osa terävästä korotuspaineesta on seurausta riittämättömästä varautumisesta.

Konsernijaoston yksimielisessä lausumassa, jossa, jos muistan oikein, te olitte myös valtuutettu Gebhard siinä ansiokkaasti mukana, peräänkuulutettiin parempaa varautumista riskeihin vastaisuudessa.

Vielä tässä tilanteessa, ja siitäkin kävimme keskustelua, kovin selkeitä, vaikuttavia tai yksinkertaisia tai kaikkien kaupunkilaisten näkökulmasta tasapuolisia toimintavaihtoehtoja ei ole hahmottunut. Silti nykytiedon valossa sen perusteella, miten tätä tilannetta voi analysoida, ei näytä siltä, että olisi syytä pelätä Hekan toimintaedellytysten pysyvää heikkenemistä. Meidän tehtävämme tässä tilanteessa on siksi ensisijaisesti ainakin pitää huolta Hekan toiminnan jatkuvuudesta esimerkiksi ylimenovaiheen aikana tarvittaessa takaamalla Hekan lainoja, jos se on tarpeen.

Arvoisa puheenjohtaja, kiitos.

Valtuutettu Elisa Gebhard

Kiitos pormestarille vastauksesta.

Toivon edelleen, että kaupunki ottaa vakavasti pienituloisten ihmisten ahdingon tässä poikkeuksellisessa tilanteessa. Asuntopoliittisten toimien kohdentamisen vaikeudesta ei mielestäni voida vetää sellaista johtopäätöstä, että ihmiset tulisi jättää pulaan. Hekalta tosiaan on jo kaupungin konsernijaostossa vaadittu taloudellisten riskien hallintaa. Yhtä tärkeää on edellyttää, että kaikki muutokset toteutetaan kohtuullisella tavalla suhteessa asukkaisiin. On tärkeää, että esimerkiksi asunnon vaihtaminen pienempään onnistuu ja asukkaat voivat saada neuvontaa sekä riittävän aikaisen vaiheen tietoa eri asumiskulujen muutoksista. Kaikenlaisten tukitoimien mahdollisuus tulisi myös selvittää perin

16.8.2023

pohjin mitään pois rajaamatta. Kyse ei ole pelkästään oikeudenmukaisuudesta, vaan kyse on siitä, että kaupungilla on selvä työvoimapolitiininen motiivi tukea pienituloisten asumista Helsingissä.

Kiitos.

Valtuutettu Nina Miettinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Meillä Hekan asukkailla ei ole halvempaa paikkaa, mihin muuttaa. Emme halua jättää rakasta kotikaupunkimme siksi, että meillä ei ole varaa asua täällä. Hekan asukkaista moni työskentelee sellaisilla aloilla, joita ilman kenenkään helsinkiläisen elämä ei pyöri. Suomen suurimassa kaupungissa tekijöitä tarvitaan paljon, tekijöistä on jo nyt pulaa, eikä palkka riitä monella tälläkään hetkellä asumiseen.

Meidän on tunnustettava, ettei Helsingillä ole kovin nopeita tai yhdenvertaisia ratkaisuja vuokrankorotuksiin, mutta Suomen hallitus voisi väliaikaisesti parantaa Ara-lainojen korkotukia. Meidän on siis vaikutettava yhteisessä rintamassa ja korostettava, että Arkadianmäellä suunta on väärä, sillä myös kohtuuhintaisen rakentamisen vähentäminen sekä asumistuen ja toimeentulotuen sörkkiminen iskee juuri samoihin helsinkiläisiin, joiden vuokrat nousevat jo nyt entistä kohtuuttomammiksi.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Niin kauan kuin oon tässä salissa istunut, omakustannusperiaatetta on kehuttu maasta taivasiin ja se on saanut jumalasta seuraavan aseman. Onkin vähän jännää, että nyt sitä aletaankin kritisoidaan, ettei se malli toimikaan, kun omakustanneperiaate toimii niin kuin se välillä toimii.

Totta on, että riskienhallinnassa on varmasti epäonnistuttu – se on ihan selvää – mutta turha tässä on enää jossitella, kun nesteet on jo housuissa. Onneksi meillä on konkreettinen ja aiemminkin esillä ollut ratkaisuvaihtoehto: kaupungin tarkastuslautakunta arviointikertomuksensa nosti esille toimenpiteen, joka auttaisi tässä kriisissä ja olisi omiaan vähentämään segregatiota. Löytyy vuoden 2020 arviointikertomuksesta. Siinä on se, että Ara-sääntelystä vapautuneet kohteet myydään ja saneerataan omistusasunnoiksi. Näin voitaisiin merkittävästi

16.8.2023

helpottaa Hekan kassatilannetta ja vähentää segregatiota. Tässä olisi pelkästään voittajia. Suosittelen, että aidosti tätä vaihtoehtoa pidetään esillä, kun yritetään etsiä ratkaisuja tähän kriisiin.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Hekan kämpät on ensisijaisesti suunnattu pieni- ja vähätuloisille, ja nyt jo 40 % saa asumistukea, ketä asuu kyseisissä asunnoissa. Mikä on tilanne ensi vuonna? Mua kiinnostaa ylipäätään termi ”kohtuuhintainen”. Miten se määritellään? Sen pitäisi olla edullinen. Ei tämä ole missään suhteessa mihinkään. Jonkinlainen vastuu pitäisi olla dirikoilla, ketkä ei ole varautunut korkojen nousuun. Nyt sitten maksaa voisi sanoa hengellään pienituloiset ihmiset. Miten kaupunki meinaa tähän suhtautua? Tähän tarkoittaa sitä, että kaupungin omat duunaritkaan, niillä ei ole varaa asua kaupungin vuokra-asunnossa. Yksi, mitä lähtisin kanssa tekemään, niin nollasin tonttivuokrat.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tilanne on hyvin vakava Hekan pienituloisten asukkaiden kannalta. Pormestarin ekonomistina pitämästä puheenvuorosta puuttui kokonaan inhimillinen näkökulma, että miten ihmiset tulee selviämään tämän tilanteen kanssa. Mulla ei myöskään kaupunginhallituksen ja konsernijaoston kokouksessa paikalla olleena ole tätä tietoa, että ei kannata hirveästi mennä näiden papereiden taakse.

Tiedossamme on, että Suomen hallitus valmistelee kovia asumistuen leikkauksia. Kysyn myös hallitusneuvotteluissa mukana olleelta pormestarilta ja hallituspuolueiden edustajilta täällä salissa: miten näette tilanteen? Miten Hekat asukkaat selviävät, jos samaan aikaan asumistukea leikataan ja vuokrat nousee? Tämä on ihan mahdoton yhdistelmä. Ei näin voi antaa tapahtua.

Valtuutettu Osmo Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

16.8.2023

Pormestarin vastaus oli tyyli, mutta valitettavasti kyllä aika todellinen ja tosiasiallinen. Meidän mahdollisuudet vaikuttaa tähän juuri mitenkään on aika rajalliset. Sen sijaan valtiovallalla olisi mahdollisuus nyt parantaa tätä korkotukea väliaikaisesti, ja siihen pitäisi mennä. Jos alkaisimme jakaa kaupungin rahaa näille asukkaille, niin silloin tietysti pitäisi katsoa myös niitä yksityisissä vuokra-asunnoissa olevia, joiden vuokrat ovat vielä suurempia.

Pormestari sanoo myös, että asuntotuotanto on se, millä asumisen kustannukset pidetään matalana. Tämä olisi toisen kysymyksen aihe, että mitenkähän asuntotuotanto näissä olosuhteissa turvataan. Siihenkin pitäisi tehdä jotakin.

Valtuutettu Juha Hakola

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Hekan nykyinen hallitus on ryhtynyt aktiivisesti selvittämään tätä tilannetta. Yhtenä sellaisena toimenpiteenä oli tuo hyvissä ajoin jo keväällä ilmoitettu arvio ja mahdollinen koronnousu, joka tulee voimaan 1.1.24. On totta, että vuokranousu ihan varmasti koskee toisiin enemmän kuin toisiin, mutta on hyvä huomioida myös se, että Hekalla on tällä hetkellä Helsingissä 54 000 asuntoa ja lähes 100 000 vuokralaista asuu niissä. Siellä on varmasti paljon ihmisiä, jotka ovat hyvin erilaisissa elämäntilanteissa. Ne henkilöt, jotka ovat välittömän toimeentulotuen, muun tällaisen tuen tarpeessa, niin on toivottavaa, että he ottavat yhteyttä. Se, mitä Heka pystyy tekemään, asunnonvuokrausyksikkö ja asuntotoimiston tukipuolet ihan varmasti valmistautuvat heitä auttamaan. Se on ihan selvää, että toimeentulotukeen kaupungin pitää varautua antamaan kohdennettua toimeentuloa enemmän.

Valtuutettu Mikael Jungner

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitoksia. Tämän tyyppisessä kiinteistötoiminnassa voisi sanoa, että 90 % onnistumisesta on rahoituksen järjestelyssä onnistumista. Tämä on ehkä se, johon kannattaa kiinnittää huomiota, että onko sitä rahoitusosaamista, onko sitä ehkä saatavissa. Pormestari hyvin kuvasi, miten valittu linja oli aikamoinen riski, että on sataprosenttisesti lainoitettuja ja lyhyillä koroilla ja omakustanteella. Tämähän on myös tarkoittanut juuri tätä Vartiaisen puheenvuorossa esiin tullutta suht edullista

16.8.2023

vuokrakehitystä, ja nyt sitten tavallaan jälkikäteisesti nuo edut nollautuu. Hyvä niin.

Tässä oli ihan hyviä ajatuksia siitä, miten tulevaisuudessa voitaisiin rahoittaa sitä ennustettavuutta. Varmaankin vuokralaisille on syytä kertoa periaatteet, että jos riski jatkossa realisoituu, niin myös Helsinki kantaa vastuuta. Silloin Meren esittämä asuntojen myyminen tai tonttivuokran alentaminen on ihan oivia keinoja.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Tapana on ollut, että ilmoitettaessa kyselytunnille valitut kysymykset samalla kerrotaan myös muut ajoissa jätetyt kysymykset, mutta tällä kertaa näin ei tehty. Onko tähän jokin erityinen syy? Tällä kertaa oli iso johtamiseen liittyvä kysymys, ja olisi mielestäni asiallista, että kaikki tietäisimme, eikö kukaan muu ole asiaan kiinnittänyt huomiota.

Hekan kertakorotukset ovat kovia. Mahdollisuuksien mukaan kertakorotusten tulisi olla maltillisia ja pitäisi toimia pitkäjänteisemmin. Nyt paljastuneet virheet on jatkossa pidettävä mielessä, jotta tämä ei enää toistu. Samalla meidän tulee pitää huolta, että nyt vaikeuksiin joutuneet ihmiset selviävät.

Kiitos.

Valtuutettu Minja Koskela

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä Hekan tilanteen kontekstissa Helsingin on syytä olla hereillä siitä, että hallitusohjelmassa on asumiseen liittyviä kirjauksia, kuten asumistuen leikkaus ja asumisneuvonnan resurssien puolittaminen vain joitain heikennyksiä mainitakseni. Edellä mainitut kaksi toimea tarkoittavat sitä, että kun asumistukea leikataan, niin ihmisiä putoaa toimeentulotuelle, joka vaikeuttaa kaikkea aktiivisuutta ja pudottaa ihmisiä köyhyyteen. Asumistuen saajista 40 % on työssäkäyviä. Ihmettelen, miten Helsingissä on mahdollista jatkossa pienituloisten asua, kun valtion

16.8.2023

tukemaa vuokra-asuntokantaa tullaan hallitusohjelman mukaan ajamaan alas ja samalla asumistukea leikataan.

Toinen asia liittyy näihin asumisneuvonnan resursseihin. Hekalla on ollut perinteisesti vahva palvelu asumisneuvonnassa, mikä on ehkäissyt henkilökohtaisia konkurssveja ja inhimillisiä tragedioita, kuten häätöjä. Hekan vuokrien noustessa dramaattisesti tulee asumisneuvonnalle olemaan entisestään kasvava tarve. Nyt hallitus on päättänyt puolittaa nämä resurssit, mikä tulee vaikeuttamaan asumisneuvonnan tilannetta Helsingissä tai tuomaan kaupungille lisää menoja.

Mun varsinainen pohdinta, miksi nostan nämä esiin, liittyy siihen, että miten on mahdollista, että Helsingin pormestari on voinut olla hallitusneuvotteluissa mukana kuittaamassa tätä neuvottelutulosta, joka heikentää juuri helsinkiläisten tilannetta ja useassa tapauksessa vieläpä työssäkäyvien helsinkiläisten tilannetta. Mulla on käsitys, että pormestari on istunut neuvottelupöydässä, jossa on käsitelty juuri näitä seikkoja, asumiseen liittyviä kysymyksiä. Onko tämä käsitys väärä? Toki siellä olisi voinut keskustella myös esimerkiksi siitä, että parannetaan korkotukilainojen ehtoja, jolloin Hekan tilannekin olisi helpompi. Mutta nämä kirjaukset vievät tätä aivan päinvastaiseen suuntaan ja ovat nimenomaan pienituloisille, työssäkäyville helsinkiläisille erityisen haasteellisia.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos hyvästä aiheesta, erittäin hyödyllisestä aiheesta ajatellen tämän hetken tilannetta asumisessa muutenkin kuin pelkästään näissä Hekan vuokra-asunnoissa, joista nyt on puhe. Mietin sitä, kun puhuttiin, voisimmeko alentaa tonttivuokria tilapäisesti. Meidän pitäisi ehkä ajatella niin, että meidän pitäisi ottaa käyttöön kaikki mahdolliset keinot, millä kaikkea asumisen hintaa tässä kaupungissa vähennetään. Myös niiden työssäkäyvien, jotka itse maksavat omat vuokransa ilman asumistukia tai sitten pienellä palkallaan. Olisiko meillä mahdollisuutta kaikkia tonttivuokria alentaa, jolloin se helpottaisi ihan kaikkien ihmisten asumista?

Toinen asia koskee työssä käyvien helsinkiläisten asumismahdollisuuksia. Meidän pitäisi lisätä myös meidän ennen olutta lainatakaustukea esimerkiksi pienipalkkaisille, jolloin he voisivat ostaa omat asuntonsa pikkuhiljaa kaupungin avulla.

16.8.2023

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, puheenjohtaja.

Hekan vuokrankorotusten myötä moni pienituloisen joutuu miettimään, mistä karsii jo ennestään niukasta elintasostaan. Ruokajonot ovat kasvaneet sadoilla ihmisillä, samaan aikaan kun jaettava ruokahävikki on vähentynyt. Vuokrankorotukset osuvat samaan aikaan, kun hallitus suunnittelee muun muassa asumistuen leikkauksia, kuten edellä mainittiin. Monelle ikäihmiselle ja yksin asuvalle toimeentulotuen hakeminen on todella vaikeaa. He tinkivät mieluummin ruokatarvikkeista tai tarpeellisista lääkkeistä.

Hekan vuokrankorotusten kohdalla pitää ottaa käyttöön tontinvuokrien alennukset Hekan asuintalojen kohdalla. Olen myös huolissani palvelussuhdeasuntojen korkeista vuokrista. Ne ovat korkeampia kuin yksityisten vuokranantajien tarjoamat asunnot. Siksi niitä on sadoittain, runsaasti tyhjinä.

Kiitos.

Ledamoten Mia Haglund

Tack, ordförande.

Helsingissä on pienituloisille työntekijöille iskemässä märkä rätti päin kasvoja. Sen lisäksi että kaupungin asuntojen vuokrat nousee, uusi hallitus kaavailee pienituloisille kohtuuhintaisen asumisen pyyhkimistä maailman kartalta. Pormestari on itse ollut neuvottelemassa hallitusohjelmasta, joka voi leikata noin 400–600 euroa kuukausittaisia tuloja asumistukea saavalta, joista 40 % on työssäkäyviä. Tämä myös osoittaa, että pormestarilla on tiiviit välit hallitukseen. Haluaisin siis kysyä, toimiiko pormestari nyt sen eteen, että niitä erinäisiä keinoja, joita tänään on keskustelussa lueteltu, kuten vaikka Hekan korkotukilainojen ehtojen parantaminen, että niitä viedään hallitukselle eteenpäin ja että asumistukileikkaukset jätetään toteuttamatta.

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, arvoiset valtuutetut.

16.8.2023

Kiitos hyvistä puheenvuoroista ja ajatuksista, joita kuuntelin tarkkaan ja tein muistiinpanoja.

Tässä keskustelussahan todettiin, että on vaikea löytää hyviä keinoja, mutta mitään ei ole myöskään suljettu pois. Tonttivuokran sisältämä tuki Hekan asumiselle on siis jo ollut tähänkin asti 40 %, ja sekin on aika merkittävä tuki. Ilman muuta jatkamme kaupungin johdossa erilais-
ten vaihtoehtojen selvittämistä ja miettimistä.

Tässä kysyttiin myös suhteista valtiovaltaan. Ehkä voisin sanoa sen, että meillä on kuutoskaupunkien kanssa jatkuva yhteydenpito ja yritämme saada jatkuvan yhteyden myös uuteen pääministeriin. Varmasti siinä keskustellaan myös asuntomarkkinoiden muutoksista suurissa kaupungeissa ja pureudumme myös valtuutettu Soininvaaran erittäin oleelliseen kysymykseen, miten käy lähivuosina asuntotuotannon.

Kiitos.

3.2 Rantanen Tuomas – Helsingin sosiaali-, asunto- ja työvoimapoliittiset haasteet

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustotoverit.

Suomen uusi hallitus on ohjelmassaan linjannut tavoittelevansa merkittäviä muutoksia Ara-vuokra-asuntojärjestelmään sekä leikkauksia asumis- ja toimeentulotukeen siten, että ne näyttäivät kohdistuvan erityisen ankarasti pienituloisiin helsinkiläisiin. Sosiaalisten ongelmien ohella tällä on vakavia seurauksia monien täällä muutenkin työvoimapulasta kärsivien alojen, ei vähiten varhaiskasvatuksen tai hoitotyön, rekrytointiin. Miten kaupunki aikoo vastata omilla toimillaan hallituksen linjausten takia nimenomaan Helsingissä kärjistyviin sosiaali-, asunto- ja työvoimapoliittisiin haasteisiin?

Kiitoksia.

16.8.2023

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, arvoiset valtuutetut.

Kiitos valtuutettu Rantaselle mitä ajankohtaisimmasta kysymyksestä. Tarvitsemme vastedeskin laajaa keinojen valikoimaa: palkkakehitysohjelmiä, työsuhdeasuntoja, lisää rakentamista ja asuntoja ylipäätään, vuokralta omaksi -mallin kehittämistä sekä laadukkaita kaupungin vuokra-asuntoja, joihin sisältyy markkinahintoihin verrattuna tukea. Samalla pidetään huolta siitä, että eri puolilla Helsinkiä on hyvä asua ja palvelut toimivat kaikkialla.

Kun päätimme kaupunginhallituksessa Hitaksen lakkauttamisesta, siis Hitaksen, joka ei enää ole pitkään aikaan palvellut pienituloisia, päätimme myös, että kehitämme joukkoa korvaavia toimenpiteitä. Näistä varmaankin tärkein on vuokralta omaksi -malli, jonka idea on, että asukas maksaa muuttaessaan osan asunnon hankintahinnasta osaomistumaksuna ja solmii asunnon omistajan kanssa vuokrasopimuksen sekä sopimuksen, joka oikeuttaa asunnon omaksi lunastamisen sovituin ehdoin.

On ihan selvää, että meillä on paljon edunvalvontaa tehtävänä suhteessa valtiovaltaan. Se on jo käynnistynyt, ja keskustellaan tästä asiasta ministereiden kanssa tiiviisti. Näitä toimia käsitellään myös hiljattain perustamassani henkilöstön saatavuuden ohjelmaryhmässä.

Kuluneina vuosina kaupunki on tehnyt myös merkittäviä toimia asuntojen saatavuuden lisäämiseksi, ja pitkällä aikavälillä se on todellakin ainoa keino, joka oikeasti salpaa asumisen hinnan nousua, sikäli kun kaupunki ylipäänsä menestyy. Me tavoitellaan tietysti sitä, että vuokrat eivät karkaa sellaisiksi, ettei ihmisillä ole täällä varaa asua. Tämä pidetään mielessä myös kohta käynnistyvissä MAL-neuvotteluissa.

Arvoiset valtuutetut.

Täällä on useaan otteeseen mainittu uuden hallituksen sosiaaliturvan reformit. Muistakaamme kuitenkin se, että hallitusohjelman sisältämien reformien kaikenkattava pyrkimys on se, että ne lisäisivät työntekoa eli ihmisten toimeentuloa ja työntekoa. Kaikki tähtää siihen, että ihmiset tekisivät enemmän työtä, ja se todennäköisesti kuitenkin toteutuu myös jossain määrin, suuressa määrin tai vähän vähemmän, mutta reformit ilman muuta vievät tilannetta siihen suuntaan, että ihmisillä on enemmän omaa rahaa. Työllisyyden kasvun ja verotusmuutosten myötä

16.8.2023

tulotaso toivottavasti paranee. On myös hyvä muistaa, että ansiotuloverotusta kevennetään ja lapsilisiä korotetaan.

En ollenkaan suhtaudu väheksyen tai ylimielisesti tähän kysymyksessä esitettyyn huoleen ja ymmärrän sen, ja varmasti meidän tämän kauden jäljellä olevat vajaat kaksi vuotta tulevat olemaan keskustelua siitä, miten me tässä nykyisessä tilanteessa toimimme. Esimerkiksi mainittu asumistuen muutos, vaikka se todennäköisesti ja toivottavasti johtaa siihen, että tehdään enemmän kokopäivätyötä, niin se voi myös johtaa siihen, että paine nostaa matalapalkka-alojen palkkoja kasvaa edelleen. Tämähän on se suunta, jota olemme palkkakehitysohjelmassa ottaneet painopistealueeksi ja olemme näitä ohjelmia kasvattaneet suhteessa aiempaan.

Tässä näkyy myös oma kaikkein pontevin pyrkimykseni tällä kaudella: olen pyrkinyt luomaan ja löytämään taloudellista liikkumavaraa sellaisilla Helsingin toimintaa tehostavilla ja parantavilla uudistuksilla, jotka luovat meille enemmän mahdollisuuksia suunnata resursseja sinne, missä niitä eniten tarvitaan. Voi olla, että täällä mainittu myös täydentävä toimeentulotuki tulee olemaan tärkeä osa keinovalikoimaa. Sehän maksetaan soten rahoista. Sen hyvä puoli on myös siinä, että siihen voidaan liittää erilaisia palveluväyliä, ihmisten auttamista ja myös velvoittamista, jolla ihmisiä voidaan auttaa eteenpäin.

Lopuksi mainitsen vielä pääkaupunkiseudun ja kuutoskaupunkien yhteistyön. Pääkaupunkiseudun toimialajohtajat kaupunkiympäristön sektoreilla ovat käynnistäneet työn asuntopoliittisten kirjausten kokonaisarvioinnista nimenomaan pääkaupunkiseudun kokonaisuuden näkökulmasta. Tästä saamme varmaan pian lisää analyysiä, ja toimimme Espoon, Vantaan ja Helsingin kesken yhdessä.

Arvoisa puheenjohtaja, kiitos.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja.

Näissä hallituksen ratkaisuissa erityisen pulmallista on, että ne kohdistuvat yllättävänkin korostuneesti Helsinkiin, ja se, että nämä eri toimenpiteet voi monissa tapauksissa osua samoihin kotitalouksiin, joille jo yhdenkin tukiosuuden merkittävä leikkaus olisi itsessään ongelma. On myös ilmeistä, että pormestarinkin mainitseman täydentävän toimeentulon kautta tulee uusia paineita, jotka kaatuu nimenomaan Helsingin

16.8.2023

alimitoitettuihin sote-rahoihin. Tämä yksistään tuottaa meille uuden luvun siihen keskusteluun, millä tavalla yritämme vaikuttaa Helsingin sote-rahojen tulevaisuuteen pitemmän päälle.

Rekrytointiongelmat eivät koske myöskään ainoastaan julkisen puolen pienipalkkaisia ihmisiä, vaan vaarantaa monen yksityisen alan toimintaedellytyksiä. Koko kaupungin talouden tulevaisuudennäkymät saattaa olla vaarassa, jos täällä ei ole varaa ihmisten asua.

Vielä lopuksi. Vaikka minulla on täällä kiusaus kritisoida erityisesti hallituspuolueita, haluan silti painottaa, että me tarvitaan tässä tilanteessa Helsingissä myös hallitus–oppositioasetelman ylittäviä, yli-puoluepoliittisia vastatoimia ja ohjelmallista lähestymistapaa. Meidän on oikeasti kirjattava ne asiat, joita haluamme kaikkien puolueiden taholta Helsingissä toteuttaa näistä vaikeista olosuhteista huolimatta.

Ledamoten Björn Månsson

Ordförande.

Det finns en klar koppling mellan den här frågan och den föregående.

Koska Helsinki-kanavalla on muun muassa ruotsin kielen simultaanitulkkaus, niin jatkan suomeksi. Tällä kysymyksellä on selvä kytkeä edelliseen. Samalla tavalla kuin viime hallituskaudella yli puoluerajojen arvostelimme Helsingin syrjintää sotepe-uudistuksen rahoituksessa, niin nyt toivon mukaan yli puoluerajojen voimme ja meidän pitääkin arvostella uuden hallituksen leikkauksia toimeentulotukeen ja asumistukeen, jotka erityisesti iskee Helsinkiin ja Helsingin pienituloisiin ja vaikeuttavat myös henkilöstön rekrytointia. Peräänkuulutan sitä, että puhutaan selkokieltä. Reformit ovat leikkauksia.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Rantaselle erinomaisesta puheenvuorosta ja pormestari Vartiainen erinomaisesta vastauksesta. Aihe on tärkeä, iso kokonaisuus, joka varmasti leimaa pitkälti koko valtuustokautta. Ratkaisuja pitää hakea. Niitä on monenlaisia. Yksi vaihtoehto, mikä pitää jälleen pitää esillä syksyllä, kun budjettia käsitellään ja siitä päätetään, on kuntaveron tilanne. Se on kuitenkin sellainen vero, että sitä lähes kaikki

16.8.2023

maksaa jo hyvin pienistä tuloista, jolloin sen alentaminen vaikuttaa kaikkiin helsinkiläisiin veronmaksajiin heidän käytettävissä olevia tuloja lisäävästi, mikäli siihen päädytään. Toinen on totta kai se, että meillä on toimivat työmarkkinat, ja hallitusohjelma on erinomainen siinä suhteessa. Se tulee lisäämään työllisyyttä ja sitä kautta olemaan parasta lääkettä heille, joilla tällä hetkellä on toimeentulosta tiukkaa. Joten oon siinä määrin optimistinen. Jotain haasteita meidän edessä on, mutta varmasti paljon myös tehtävää.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos Rantaselle erittäin tärkeästä ja hyvästä kysymyksestä. Olen samaa mieltä siitä, että monissa kysymyksissä mutta erityisesti asuntopoliittikan kysymyksessä meidän pitää pystyä tekemään laaja-alaista poliittista yhteistyötä. Niin pystymme saavuttamaan ainoastaan pitkäjänteisyyttä ja pitkän ajan vaikutuksia. Mutta samalla kun sanon tämän, niin sanon, että pormestarin puheenvuoro oli mielestäni hieman hälyttävä, koska kyllähän nimenomaan tämä asuntopoliittikan osio on monella tapaa erittäin vaikea Helsingin näkökulmasta. Jopa rakennusteollisuus on kesäkuussa vedonnut hallitukseen, että se reagoisi tähän suhdannetilanteeseen ja käyttäisi valtion tukemaa asuntotuotantoa, nyt kun markkinaehtoinen asuntotuotanto menee jäihin. Samaan aikaan kaupunki itse käyttää sanaa hälyttävä, kun se puhuu hallitusohjelmasta. Segregaation näkökulmasta, MAL-sopimusten näkökulmasta, Hitaksen osalta ja meidän oman asunto-ohjelman kannalta keskeinen Aso-tuotanto tullaan lakkauttamaan. Eli tämä on Helsingin näkökulmasta hälyttävällä tasolla, aivan niin kuin virkakunta on meille kertonut.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Aika usein täällä valtuustossa tuntuu siltä, että oikealla laidalla ei tunneta sitä arkitodellisuutta, jossa monet pienituloiset kaupungin työntekijätkin elää. Esimerkiksi valtuutettu Karhuvaara, edelliseen keskusteluun viitaten, hekalaiset myös maksaa vuokransa itse. Tuntuu, että meidän pormestari myös elää teoreettisessa maailmassa kaukana siitä, miten asiat todellisuudessa on.

16.8.2023

Pienituloiset työssäkäyvät helsinkiläiset kärsii erityisesti asumistuen leikkauksista. Yksi ryhmä on esimerkiksi yksinhuoltajat. On arvioitu, että käteen jäävistä tuloista joudutaan leikkaamaan noin 400–600 euroa, ja se on valtava määrä rahaa. Ihmettelen samaa kuin valtuutetut Koskela ja Haglund, että mitä pormestari Vartiainen on siellä hallitusneuvotteluiden sosiaaliturvapöydässä tehnyt, kun siellä olisi ollut tarkoitus hallitusneuvotteluissa myös ajaa Helsingin etua, ja nyt meillä on tämmöinen hallitusohjelma, joka nimenomaan vaikeuttaa Helsingin tilannetta. Meillä on valtava henkilöstöpula tällä hetkellä jo, ja tämä entisestään syventää tätä elinvoimakriisiä. Tässä on kyse Helsingin houkuttelevuudesta myös sikäli, että tänne tullaan mielellään töihin. Eli pormestari Vartiaiselle sanoisin, että nämä ihmiset, joita asumistukileikkaukset koskee, tekevät jo töitä ja he on monesti myös kokoaikatyössä. Puhutaan pienituloisista kaupunkilaisista.

Valtuutettu Maria Ohisalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Kaupunkeihinhan on kautta historian kasautunut niin hyvä- kuin huono-osaisuutta, hyvinvointia ja pahoinvointia, ja Helsinkiinhan kyllä halutaan tulla työn, opiskelun perässä, perhettä perustamaan ja sitä hyvää elämää nimenomaan elämään. Suuri ongelma tässä vaan on se, että monilla ei tähän valitettavasti ole tälläkään hetkellä varaa. Työvoiman liikkuvuus on Suomessa jo tällä hetkellä erittäin heikkoa, ja nämä nyt mainitut hallituksen esitykset tulevat entisestään vaikeuttamaan työn perässä muuttamista. Tämähän on kansantaloudellisesti kestäväntöntä.

Osaajapula on hyvin täällä mainittu. Se on meillä jo nyt valtava. Tämän lisäksi hallituksen kaavailemat maahanmuuton vaikeutukset tulevat entisestään heikentämään Helsingin mahdollisuutta saada osaajia jatkossa. Tämä tulee varmasti näkymään palveluiden heikennyksinä.

Tiedämme, että tämä kaikki on inhimillisesti kestäväntöntä, erityisesti vaikeimmassa asemassa olevien kohdalla. Kysyn kuitenkin: miten arvon pormestari näkee näiden muutosten vaikutukset kaupunkimme taloudelle ja juurikin sille työllisyydelle ja sen kehitykselle, jonka pormestari itsekin puheenvuorossaan nosti esille?

Valtuutettu Elisa Gebhard

Kiitos, puheenjohtaja.

16.8.2023

Kohtuuhintaisia asuntoja tarvitaan Helsinkiin enemmän, ei vähemmän. Siksi on tärkeää puhua kaupungin edunvalvonnasta suhteessa maan hallitukseen. Valtion tukema asuntotuotanto, jonka rahoitusta hallitus on ajamassa alas, ja kiristykset asumistukeen ovat myrkyä työvoiman saatavuudelle Helsingissä sekä segregaaation torjunnalle. Nimenomaan työssäkäyvät pienituloiset kärsivät näistä, ja me nimenomaan tarvitsemme heitä tänne Helsinkiin.

Hieman sivujuonteena haluan kuitenkin kysyä, olenko tulkinnut pormestari Vartiaisen puheenvuoroa oikein, että pormestarilta on tulossa tukea henkilöstön palkkakehitysohjelman merkittävälle kasvattamiselle, että henkilöstön saatavuus saadaan pidettyä oikealla tasolla asumiskustannusten noususta huolimatta. Vaikka kaupungin tulee olla edunvalvonnassa tiukkana ja saada asumiskustannukset kuriin, olen sitä mieltä, että palkkakehitysohjelma on ilman muuta tärkeä instrumentti myös henkilöstöpolitiikassa.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos.

Viitaten äskeiseen valtuutettu Honkasalon puheenvuoroon. Tarkoitin omalla puheellani selvästi sitä, että tämä koko asumisen kriisi Helsingissä hinnan takia on niin iso, että se koskee myös muita työssäkäyviä kuin pelkästään Hekan asunnoissa asuvia. Siksi peräänkuulutin, että rakentaisimme kerta kaikkiaan tällaisen asumisen kriisiohjelman, jossa muun muassa laskisimme muitakin Helsingin kaupungin tonttivuokria kun pelkästään näitä, jotka on Hekan asuntoja varten varattu. Yhtä vaikeuksissa ovat nekin työssäkävijät, jotka asuvat omistusasunnoissa vuokratontilla taikka vuokra-asunnoissa vuokratontilla. Meidän pitää pystyä tekemään, yhteistyössä valtion kanssa toivottavasti, tällä hetkellä Suomessa isojen kaupunkien asumista alentavia päätöksiä.

Valtuutettu Amanda Pasanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Helsinkiläinen kaupunkiköyhyys koskettaa erityisesti yksin asuvia, työttömiä, lapsiperheitä ja opiskelijoita. Kaupunkiköyhyyshän kytkeytyy erityisesti asumisen kalleuteen, koska kaupungissa asuminen vie todella suuren osan pienituloisen ihmisen tuloista. Vaikuttaa siltä, että nykyinen oikeistokonservatiivihallitus haluaa asumistukileikkauksineen ja

16.8.2023

muine sosiaaliturvan heikennyksineen tieteen tahtoen heikentää kaupungeissa asuvien lapsiperheiden, työttömien ja opiskelijoiden asemaa. Meillä ei yksinkertaisesti Helsingissä ole varaa siihen, että lapsiperheköyhyys lisääntyy ja että lasten todellisuudet eriytyy. Tai varaa siihen, että opiskelijat tai monet matalapalkka-aloilla työskentelevät ihmiset ei enää tule Helsinkiin, vaan menee muualle. Tämän takia meidän on todella tärkeää jatkaa edunvalvontaa valtion suuntaan, jotta myös pienituloisilla on mahdollisuus asua kaupungissa ja jotta me ei lisätä kaupunkiköyhyyttä enää nykyisestäään.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Tämä keskustelu on tosiaan tuonut esiin sen, että tilanne on todella hälyttävä niin pienituloisten työssäkäyvien kuin niiden ihmisten kannalta, jotka tarvitsevat muita tukia. Tilanne on tällä hetkellä se, että 40 % asuimistuen saajista on jo työelämässä ja perustoimeentulotuen saajistakin 10 %. Jos ajatellaan, että se, että lisätään toimeentulotuen piirissä olevia ihmisiä, lisää heidän hyvinvointiaan, niin voin vakuuttaa, että se ei sinänsä auta mitään. Se, että nyt ajettaisiin, niin kuin pormestari ehdottaa, hakemaan täydentävää toimeentulotukea hyvinvointialueelta pelkään vuokranmaksuun, niin se tuskin vapauttaa sosiaalitoimiston resursseja sosiaalityön tekemiseen, vaan ihan vaan lisää byrokratiaa. Tilanne on tosi huolestuttava myös sen kannalta, miten meillä jatkossa täällä on työntekijöitä saatavilla.

Valtuutettu Otso Kivekäs

Kiitos, puheenjohtaja.

Nostan täällä jo käytettyjen hyvien puheenvuorojen jatkoksi sen, että kun puhumme työntekijöiden saatavuusongelmista, kyse ei suinkaan ole vain julkisen sektorin työntekijöistä. Meillä on suuri työvoimapula Helsingissä lähihoitajista, varhaiskasvatuksen työntekijöistä, mutta myös tarjoilijoista, siivoojista, ylipäänsä ravintola- ja hotellialan työntekijöistä. Nämä ovat suurelta osin ammatteja, joissa palkkataso on suhteellisen pieni. Ja kun tiedämme, että suurin työvoiman liikkuvuuden este Suomessa on erityisesti pääkaupunkiseudulle liikuttaessa korkeat asumiskustannukset, niin muutokset asumistukijärjestelmässä ovat

16.8.2023

Helsingin kannalta huolestuttavia. Toivoisin, että kaikki ne täällä, joilla on hallitukseen jotain suhteita, pitäisivät Helsingin ja helsinkiläisten yritysten näkökulman myös esillä, ettei meidän taloudellisia edellytyksiä täysin unohdeta hallituksen toiminnassa.

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos jälleen hyvistä ja viisaista puheenvuoroista, joista olen tehnyt muistiinpanoja. Totean moneen niistä kokoavasti sen, että kun summaa yhteen kaikki ne muutokset, joita hallitusohjelmassa sosiaaliturvaan ja asumistukeen kaavaillaan, niin niiden yhteisvaikutus on kuitenkin kiistatta – tai ei mitenkään kuitenkin – se on kiistatta asiantuntijalaskelmien mukaan työllisyyttä lisäävä. Kun Helsingissä työttömyysaste on kuitenkin aina ollut korkea tai viime aikoina on ollut korkeampi kuin maassa keskimäärin, niin kyllä tämän vaikutuksen on syytä olettaa vaikuttavan nimenomaan suotuisasti Helsingin työllisyystilanteeseen. Ja tämä on se suuri kuva, eikä voi ajatella niin, että Helsingin kaltaisen kaupungin dynaamisuus ja elinvoima viime kädessä riippuu siitä, millaisia tulonsiirtoja tänne maksetaan. Kyllä se oma tulonmuodostus, talouskasvu, toiminta elinkeinoelämässä ja hyvissä palveluissa sen ratkaisee ja tulee ratkaisemaan.

Tietenkin varaudumme sitten omilla sosiaalipoliittisilla ja asuntopoliittisilla työkaluilla vaikuttamaan sellaisiin ongelmiin, joita voi syntyä. Sitä varten me olemme olemassa. Mutta kyllä kokonaiskuva on sellainen, että katsomme kohti rakenteellisesti kasvavaa työllisyyttä.

Valtuutettu Gebhardin kysymykseen: kyllä, palkkakehitysohjelma on ollut minun kauteni ajan meidän yhteinen painopisteemme, mutta sen pitää tietenkin toteutua teidän, arvoisan valtuuston, asettaman vastuuperiaatteen eli suurimman sallitun käyttömenojen kasvuprosentin raamissa. Ellei sitten tehdä selvästi lisää liikkumavaraa luovia uudistuksia. Senhän takia olemme niistä rakentavasti keskustelleet ja niitä yhdessä pohtineet pormestaripuolueiden kesken.

Kiitos.

16.8.2023

3.3 Iskanius - Sähköinen asiointi varhaiskasvatuksessa

Valtuutettu Anniina Iskanius

Helsingin varhaiskasvatuksen yli 350 päiväkodissa kysytään joka ikinen syksy paperilomakkeella lapsen perustiedot, hoitoaika vartin tarkkuudella ja lukuisia muita tietoja. Paperilomakkeen tiedot varhaiskasvatuksen ammattilaiset siirtävät oletettavasti kaskon tietojärjestelmiin. Ja jos lapsi on esimerkiksi varahoidossa, tiedot toimitetaan uudelleen. Tiedot pitää täyttää myös vuosittain, vaikka ne eivät olisi muuttuneet.

Tämä menettelytapa on todella tehoton ja se vie paljon arvokasta työaikaa sekä myös perheiden aikaa. Fiksumpaa olisi siirtyä sähköiselle alustalle, jossa huoltajat voisivat tarvittaessa päivittää tiedot. Tällaisia järjestelmiä on käytössä useissa kunnissa ja myös yksityisillä varhaiskasvatuksen toimijoilla.

Kysynkin apulaispormestari Laisaarelta: koska varhaiskasvatuksessa otetaan viimeinkin sähköinen järjestelmä käyttöön myös Helsingissä?

Apulaispormestari Johanna Laisaari

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut. Bästa fullmäktige.

Kiitokset valtuutettu Iskaniukselle tärkeästä ja ajankohtaisesta kysymyksestä. Asia on tosiaan ajankohtainen siitä syystä, että näin luku-kauden alussa kerätään 24 000:ta lasta koskevat perustietolomakkeet todellakin paperisina. Tavoitteena on, että kaupungin tarjoamat palvelut ovat helposti saatavilla ajasta ja paikasta riippumatta ja sähköiset palvelut ovat ensisijaisia. Tavoitteena on myös, että lähivuosien aikana kodin ja päiväkodin käytössä olevat työkalut kehittyvät siten, että asiointi ja yhteistyö on mahdollisimman sujuvaa ja joustavaa sekä tehtävissä sähköisesti.

Tärkeää on tehdä varhaiskasvatuksen palvelut vanhemmille sujuviksi, ja samalla on huolehdittava työntekijöiden työajan tehokkaasta käytöstä ja kohdentumisesta oikeisiin ja tärkeisiin asioihin. Sähköisten järjestelmien hyödyntämisen lisääminen kasvattaa osaltaan myös henkilöstön pitovoimaa ja viihtyisyyttä. Tämä on siis toimialalla havaittu ja viedään eteenpäin näitä asioita.

16.8.2023

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla palvelujen digiasioinnissa edetään strategian mukaan ja vaiheittain. Kolmen viime vuoden aikana on kehitetty palveluja ja prosesseja seuraavasti: esiopetuspaikka tarjotaan sähköisesti ilman hakemista, varhaiskasvatukseen hakemiseen on kehitetty sähköinen palvelu, jonka avulla pystytään seuraamaan käsittelyn vaiheita ja tekemään muutoksia. Myös kodin ja päiväkodin väliseen viestintään on kehitetty ja pilotoitu sähköisiä palveluita.

Toimialalla kartoitetaan parhaillaan, miten uusia sähköisiä palveluja voidaan edelleen kehittää ja nimenomaan päästään tähän perustietolomakkeen täyttämiseen sähköisesti. Tavoitteena on saada käyttöön mahdollisimman kattavat sähköiset palvelut. Tämä kuitenkin ottaa aikaa, koska suurten tietojärjestelmien kehittämisessä ja hankinnassa otetaan huomioon myös tietysti viime aikojen haasteet. Todettakoon, että yksityisillä palveluntuottajilla ja toimijoilla on muutama tuhat aina asiakkaana, toisin kuin meillä kaupungissa. Käynnissä olevan kartoituksen aikana täsmentyy sähköisten palvelujen kehittämisen aikataulu, eli mitään päivää en tässä voi luvata.

Kesällä kiersin päiväkoteja, ja sama kysymys tuli esille kaikissa työntekijöiden kanssa käydyissä keskusteluissa. He toi esiin tämän hankaluuden, koska siihen menee tosiaan aikaa. Mutta selvää on, että meillä on siis yhteinen tahtotila niin toimialalla, minulla, valtuutettu Iskaniuksella ja vanhemmilla, että me saadaan tämä maaliin vähitellen tässä lähiaikoina.

Kiitos.

Valtuutettu Anniina Iskanius

Kiitos vastauksesta.

Haluaisin kuitenkin tietää, minkälaisia vaikutuksia tällä nykyajasta jälkeenjääneellä ilmoituskäytännöllä on ollut tähän mennessä työvuorojen suunnitteluun, ennakointiin ja henkilöstöön esimerkiksi vuoden aikana. Kuten apulaispormestarin vastauksessakin kävi ilmi, niin myös lomat ja hakuajat ilmoitetaan paperilomakkeella. Haluaisin vähän tarkemmin kuulla myös siitä, millaista vaikutusta paperisodalla on työn mielekkyydelle päiväkodeissa ja varhaiskasvatuksessa. Ilmeisesti apulaispormestari oli tästä saanutkin jo palautetta.

Kiitos.

16.8.2023

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos valtuutettu Iskaniukselle hyvästä kysymyksestä.

Varhaiskasvatuksessa todella sähköiset palvelut ovat jo vuosia olleet jäljessä, ja herääkin kysymys, miksi näin on. Miksi työntekijöiden toivomia sähköisiä palveluita ei ole saatu käyttöön aiemmin ja milloin ne ovat tulossa? Onko tavoitteena, että henkilöstön kehittämistoiveita kuullaan tarkemmin jatkossa ja miten tämä aiotaan toteuttaa?

Valitettavasti kun kaskon listalta poistui vielä toistaiseksi Kallion päiväkoteja koskeva esitys, niin tämä esimerkki ei ollut ihan optimaalinen sen osalta. Työntekijät eivät tienneet eivätkä voineet osallistua esityksen kommentointiin, eivätkä myöskään vanhemmat. Eli paljon tarvittaisiin lisää niin henkilöstön kuin vanhempienkin kuulemista, jotta palvelut saadaan toimimaan paremmin.

Valtuutettu Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ne, jotka oli viime kaudella kasvatus- ja koulutuslautakunnassa, huomasivat, että lähes joka kokouksessa tehtiin tällaisia Asti-järjestelmän hankintoja. Tämä oli aloitettu jo ennen viime kautta, eli nyt aletaan puhua 6–7 vuodesta. Olisin mielelläni kuullut apulaispormestarilta, mitä on valmistunut. Tämä kuuden vuoden rupeama on aika pitkä, ja nyt kun lueteltiin, mitä siitä näyttäisi olevan valmista – kaikki ei ehkä edes liity Asti-hankkeeseen – niin se vaikuttaa kovin vähältä.

Kiitos.

Valtuutettu Elina Kauppila

Kiitos.

Haluaisin sanoa, että tämä oli mun mielestä todella hyvä ja tärkeä kysymys. Olin sattumalta puhunut samasta aiheesta toissapäivänä helsinkiläisessä varhaiskasvatussyksikössä työskentelevän tuttuni kanssa. Haluaisin kysyä, miten me voidaan varmistaa se, että Helsingissäkin vakan digiloikka toteutuu, mutta sillä tavalla, ettei se tosiaan lisää työtaakkaa. Totta kai tällaisen turhan paperinpyöryksen pitää loppua, mutta samaan aikaan meidän pitää huolehtia siitä, ettei se käyttöön

16.8.2023

tuleva alusta lisää töitä. Koska meillä on varhaiskasvatuksen työvoimakriisi, haluaisin kysyä myös sitä, miten me varmistetaan, että me tehdään työntekijöiden työoloista sujuvat. Sellaiset, että me osoitetaan sitä, että me luotetaan näihin rautaisiin ammattilaisiin, joita on. Tähän haluaisin sanoa, en malta olla kommentoimatta, että asumistuen leikkaukset ja Heka-vuokrankorotukset varmasti myös vaikuttaa vakan ongelmiin niitä pahentavasti.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Valtuutettu Iskaniuksen kysymys on erittäin tärkeä. Samalla tässä keskustelussa on käynyt ilmi se, että näitä sähköisiä palveluja on kehitetty jo usean vuoden ajan. Muistan itse, nuorin lapseni on yhdeksänvuotias, ja silloin kun hän vielä oli varhaiskasvatuksessa, niin oli jo puhetta siitä. Tuossa googlasin, niin löysin jo vuodelta 2019 jutun, missä todetaan, että Helsinki on kehittämässä varhaiskasvatuksen sähköisiä palveluita ja ne ovat tulossa käyttöön. Jutun julkaisemisesta on kulunut neljä vuotta, ja vielä järjestelmä ei ole käytössä. Olisin kysynyt samaa, mitä äsken kysyttiin, että missä tämä kehitys junnaa, koska semmoisesta tässä nyt on kysymys.

Meillähän on ollut pitkään jo strategisena tavoitteena kaupungilla se, että digitaalisia palveluja lisätään. Muistan aikanaan itse, kun esitin sitä, että meillä kouluilmoittautuminen olisi mahdollista sähköisesti, ja onneksi silloinen kansliapäällikkö, rahoitusjohtaja Tapio Korhonen, otti asian ajaakseen ja se asia edistyi. Mutta nyt tarvittaisiin uutta Tapio Korhosta, joka edistäisi näitä asioita.

Valtuutettu Otso Kivekäs

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Iskaniukselle hyvästä kysymyksestä. Nostaisin esiin sen, että niinä vuosina, kun meillä on Asti-järjestelmää kehitetty päiväkotien käyttöön, naapurikaupunkimme Espoo on yhdessä Tampereen, Oulun ja Turun kanssa kehittänyt eVaka-järjestelmän, joka on jo käytössä. Se on otettu Espoossa käyttöön viime vuonna, ja tähän mennessä tietääkseni näissä kolmessa muussakin. Se on avoimen lähdekoodin ohjelmisto, kaikki koodi on githubista saatavilla. Mekin voisimme

16.8.2023

sitä käyttää halutessamme maksamatta Espoolle tästä penniäkään, kun he ovat ystävällisesti tämän muiden kanssa maksaneet.

Kysyisin, onko meillä arvioitu, onko tämä naapurikaupunkimme ja muiden suurten suomalaisten kaupunkien järjestelmä käyttökelpoinen myös meille tai voidaanko joitakin osia siitä ehkä ottaa käyttöön nopeuttamaan meidän erilliskehitystämme.

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Iskaniukselle ja myös muille täällä puhuneille hyvistä kysymyksistä. Meillä Helsingissä varhaiskasvattajat tekee erittäin hyvää työtä. Olen sen itse saanut huomata oman lapseni kohdalla, kun hän on päiväkodissa. Mutta resurssipula on kova. Se on siellä kieltämättä kova, ja digitalisaatiohan toisi nimenomaan sitä, että voisi vapauttaa varhaiskasvattajia tekemään sitä työtä, mitä he parhaiten osaa. Vapauttaa heidän resurssia lasten varhaiskasvattamiseen. Tämä ei ole ainoastaan siis se, että kun ilmoitaudutaan sinne alussa, vaan sitä on joka päivä. Viikoittain tapahtuu turhaa työtä. Jos lasta ei jostain syystä tuoda varhaiskasvatuspaikkaan, niin sitten pitää ilmoittaa puhelimeen tekstiviestillä, että tämä lapsi ei tänään tule sinne, jotta ryhmän vastuullinen henkilö kokoaa nämä ilmoitukset ja ilmoittaa, kuinka paljon ruokaa keittiössä tehdään. Tämähän on ihan turhaa työtä, kun tähän voitaisiin kehittää joku alusta, jossa ilmoitus menisi suoraan keittiöön ja toki näille tulisi tieto. Eikä niin, että jokainen ryhmä joutuu isossa päiväkodissa, joku sieltä katsomaan aina, että miten tätä tehdään. Kyllä tässä on valtavasti kehittämisen mahdollisuuksia, mikä vapauttaisi resursseja siihen työhön, mitä he osaa tehdä, missä he on hyviä.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

On erittäin tärkeää miettiä, miten varhaiskasvatuksen työntekijän työaika kohdistuu oikein, ja tämmöisten lomakkeiden naputtelu koneelle ei varmasti ole sitä oikeanlaista työajan käyttöä. Samalla olisi hyvä pohtia muilla tavoin, että onko kaikki se työaika, mikä menee esimerkiksi... Onko meillä vaikkapa tukipalveluiden työntekijöitä tarpeeksi siellä? Minkälaisia vaihtoehtoja meillä on ruokapalvelun, siivouspalvelun puolella? Voiko sitä työnjakoa miettiä vähän eri tavalla kuin nyt?

16.8.2023

Kaikin tavoin pohtisin, että kun me digitalisoidaan näitä palveluita, niin että se järjestelmä on toimiva ja oikeanlainen. Meillä on ollut huonoja ja hyviä kokemuksia tässä kaupungissa digitaalisista palveluista, ja esimerkiksi kaskon puolella on saatu iltapäivätoiminta sähköiseen hakuun niin toivon, että paljon nopeammassa aikataulussa kuin tähän asti saadaan myös varhaiskasvatuksen paperit kuntoon ja digitaalisiksi.

Apulaispormestari Johanna Laisaari

Kiitoksia.

Erittäin hyviä huomioita. Tosiaan kehittämistä on paljon, sen olen tässä kahdessa kuukaudessa huomannut, ja sen edeltäjänikin tietävät, kuten omissa puheenvuoroissaan nostivat esiin, tehtyään niiden kanssa jo useita vuosia töitä. Tosiaan kaikkea ei ole pystytty kehittämään samaan aikaan. Kuten toin esille, täällä on tehty useita erilaisia sähköisiä asiain uudistamisia, ja tähän mennessä on nimenomaan korvattu elinkaaren päässä olevia järjestelmiä, kuten esimerkiksi tunnuspalvelut. Tämöiset proaktiivisesti palvelut on otettu käyttöön, jotka on varhaiskasvatuksen ja ? opetuksen palvelunohjaus, ja tämä on ollut iso toiminnan muutos yhtä aikaa asiakastietojärjestelmän kehittämisen kanssa. Tuo palveluohjaus on siis varhaiskasvatuksen palveluun hakeutuminen ja palveluohjausmalli.

Nyt meillä on käytössä kaupungissa Asti ja Efficca, ja tavoitteena pitää tietysti olla se, että meillä on yksi järjestelmä, joka mahdollistaa uuden toimintamallin ja mahdollisuuden lisäominaisuuksien kehittämiseen. Tätä siis viedään nyt eteenpäin, niin kun alkupuheenvuorossani totesin.

Varhaiskasvatuksen lisäksi on kehitetty ykkösluokan hakeutuminen, ja se on myös sähköinen, eli Astia on sinne asti kehitetty. Lautakunta saa lokakuussa selvityksen Astista, ja eVakan kanssa on käyty neuvotte- luita. Se ei ole meille maksuton. Varhaiskasvatuksessa siis on kehitetty paljon, mutta ensiksi korvataan elinkaaren lopussa olevia järjestelmiä.

Kiitos.

16.8.2023

176 §

Esityslistan asia nro 6

SOSIAALI-, TERVEYS- JA PELASTUSLAUTAKUNNAN JÄSENEEN JA VARAJÄSENEEN VALINTA

Valtuutettu Maarit Vierunen

Arvon puheenjohtaja.

Henkilömme nimi tähän kohtaan on Maritta Hyvärinen.

Kiitos.

184 §

Esityslistan asia nro 14

PIHLAJAMÄEN OSTOSKESKUKSEN ETELÄOSAN ASEMAKAAVAN MUUTOS (NRO 12779)

Valtuutettu Minja Koskela

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen tehnyt ponnin järjestelmään, jossa:

Pihlajamäen ostoskeskuksen eteläosan asemakaavan muutoksen yhteydessä edellytettäisiin selvitetävän mahdollisuutta parantaa sen ostoskeskuksen vanhemman osan – sitä, mikä on rakennettu 60-luvulla ja joka on asemakaavalla suojeltu – ei sitä rakennusta, vaan piha-alueelle jäävän osan huonokuntoiset penkit, portaat ja katukivet, mitkä ovat myös esteettömyyskysymys.

16.8.2023

Olen tietoinen siitä, että nämä jäävät tämän kaavan ulkopuolelle, mutta katson, että tämä on sillä tavalla perusteltu, että se on siinä kyljessä, ja jos joka tapauksessa tehdään remonttia alueella, niin tämä olisi taloudellisesti ja muutenkin järkevä ajoittaa tähän samaan yhteyteen.

Valtuutettu Mari Holopainen

Arvoisa puheenjohtaja.

On hyvä, että tässä kokonaisuudessa ostoskeskuksen vanhempi, 1960-luvulla rakennettu osa on jo suojeltu asemakaavalla eikä sitä olla nyt purkamassa. Helsingissä ei ole kovin kunniakas historia näiden Helsingille erittäin tyypillisten 60-luvun ostoskeskusten suojelun osalta. Vaikka niistä on tehty hyvin kattava selvitys, niiden kulttuurihistoriallisista ja arkkitehtonisista arvoista, niin kuitenkin vain pieni osa on säilynyt. On äärimmäisen tärkeää, että nämä jäljelle jääneet säilyisivät. Eihän voi olla niin, että vain rakennuksen kunto määrittäisi sen, voiko se säilyä. On aivan tavallista ja erittäinkin tyypillistä, että rakennuksia peruskorjataan säännöllisesti, ja jos joku toimija on ollut peruskorjaamatta tai korjaamatta, niin se ei tietenkään ole itsessään syy purkaa sellaisia rakennuksia, joilla arvioidaan olevan arkkitehtonista arvoa.

Tokihan täytyy sanoa taas positiivisella puolella, että on hyvä, että myös onnistuneita osittaisia suojelupäätöksiä ja täydennysrakennusratkaisuja on löydetty. On usein niin, että nämä purkumokat tapahtuvat meidän niin sanotun lähihistorian osalta, mutta 60-luvusta ei tietenkään enää ihan lähihistorianakaan voi puhua. On tietysti Helsingin kiinnostavuuden kannalta tärkeää, että meillä säilyy näitä tyypillisiä ostoskeskuksia, jotka myös ovat asuinalueiden kohtaamispaikkoja. Tarvitaan myös niitä liiketiloja, joissa voi saada palveluita ja joissa on muun muassa etnisiä ravintoloita ja jotka tuovat sitä rosoisuutta ja kävelyetäisyydellä olevia palveluita asukkaiden saataville.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

En ole varma, tulkitsinko loppuun asti oikein valtuuston puheenjohtajan arviota siitä, tuleeko ponsi otetuksi käsittelyyn. Ajattelin todeta, että joka tapauksessa itse ajatus siitä, että suojellun vanhemman ostarin osan kunnostusta tehdään samaan aikaan kun alueella tapahtuu muitakin asioita, niin riippumatta siitä, äänestetäänkö ponnesta, se on hyvä

16.8.2023

ajatus. Se varmasti on nyt jo tässä kokouksessa myös kuultu kaupunkiympäristön toimialan puolelta.

Toisena huomiona. Puhoksen ostoskeskusta koskevat suunnitelmathan ovat sentyyppiset, että vanhempi osa säilytetään ja osa puretaan. Tässä Pihlajamäen ostoskeskuksen osalta samantyyppinen ratkaisu. Varmasti nämä ratkaisut, joissa sekä tehdään uutta että säilytetään vanhaa, ovat sellaisia, joissa on mahdollisuus tuoda hyvälle paikoille lisää asuntoja ja toisaalta säilyttää sekä näiden paikkojen rakennusperintöä että sellaista liiketilaa, joka parhaimmillaan ei ainakaan ole liian kallista erikokoisille, erityyppisille yrityksille, jotka näissä ostoskeskuksissa toimivat.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

On valitettavaa, että tätä pontta ei ole ilmeisesti mahdollista ottaa käsittelyyn. Olisin sitä kannattanut tai kannatan, jos se on mahdollista ottaa käsittelyyn.

On erittäin iso asia, että silloin kun jossakin alueella tehdään uutta asuamista ja uusia tiloja, niin myös ne asukkaat ja liikkeiden yrittäjät, jotka on siellä olleet, voivat hyötyä siitä muutoksesta, mitä alueella on. Että se hyöty ei pelkästään ole se, että jos tulee uusia tiloja ja uusia asukkaita, vaan myös niille vanhoille asukkaille. Mä näen, että tällaiset ehdotukset kuin Minja Koskelan ponsi olisi hyvin tärkeitä siinä.

Lisäksi vielä tähän laajempaan ostarikeskusteluun ja siihen, kun niitä uudistetaan. On myös tärkeätä pitää mielessä ja tutkia, että kun tehdään muutoksia, niin mitä muutoksia lähialueella tapahtuu. Esimerkiksi jos uudistetaan Myllypuron ostari, niin mitä Kontulan ostarilla tapahtuu. Jos on ihmisiä, jotka olisivat erinäköisen tuen tai palveluiden tarpeessa, niin se, että muutetaan jokin alue sellaiseksi, että siellä ei ole enää heille niin paljon erilaisia tiloja, ei ratkaise sen palvelun tai tuen tarvetta. Eli kaupunki uudistaminen täytyy tehdä koko ajan käsi kädessä miettien sitä, miten vanhat asukkaat voivat viihtyä alueella, jolle tehdään uudistuksia, ja miten heillä on siellä varaa olla, yrittäjät, jotka on jo olleet ostareilla. Sen lisäksi vielä tämä, että jos halutaan pureutua vaikkapa sosiaalisiin ongelmiin, niin niihin tarvitaan tosiaan sosiaalisia ratkaisuja eikä pelkästään sitä, että uudistetaan joku alue.

16.8.2023

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kokousjärjestelmä toimii näköjään yhtä moitteettomasti kuin Sarastia.

Minja Koskelan ponsiesitys on mun mielestä tärkeä. Stadia rakennetaan koko ajan enemmän ja enemmän, ja myös vanhoja asuinalueita täydennetään ja niiden perusilme muuttuu. Silti tämä kaikki vanha rakentaminen, on se sitten asuntorakentamista tai ostareita, jätetään ikään kuin roikkumaan jonkunlaiseen näivettymisen tilaan. Täällä ei voi koskaan tuoda liikaa esiin sitä, kuinka paljon lähiöitä pitäisi elävöittää ja sitä perusinfraa puistonpenkeistä päiväkoteihin siellä pitäisi ehostaa. Joten mun mielestä tämä pitäisi ehdottomasti ottaa äänestykseen tämä kyseinen esitys.

Täällä on purettu ostareita aika laajasti viime vuosina, vaikka ne olisi laitettu arvoluokkaan yksi. Ikävä/erinomainen esimerkki siitä on Puotilan ostari, mikä oli kumminkin kulttuurihistoriallisessa luokituksessa yksi, ja tämä oli täysin elävä ostoskeskus, ei suinkaan tyhjiä liiketiloja täynnä. Meidän pitäisi kohdella tiettyjä asuinalueita, mitkä on 40–60-luvuilla bygattu, ihan samalla arvokkuudella kuin meillä on vanhaa kaupunkia Helsingissä. Näissä on kumminkin aikoinaan tehty ihan... Ei sinne ole vain pistetty paria torppaa pystyyn, vaan kyllä näissä on historiaa, ja sitä tulee vaalia. On se sitten täydennysrakentamista tai ei, missä on laajuudessa sitä tehdään. On tietysti tämä klassinen kysymys, että jos ei mihinkään saa rakentaa, niin mihin sitä rakennetaan, mutta joka paikkaan ei tarvitse rakentaa.

Ostarin alueella on myös vanhaa puustoa, mitä toivoisin tässä säästettävän mahdollisuuksien mukaan.

Valtuutettu Minja Koskela

Kiitos, puheenjohtaja.

Sen verran ponttani vielä haluan puolustaa, että kiitettävästi mielestäni tässä esittelytekstissä tätä kaava-alueita selostetaan. Siinä vielä erikseen otetaan esiin tämä 60-luvulla rakennettu osa ja mitä sille ei tehdä. Kun on tiedossa, että alueella on paikkoja, mitkä esimerkiksi juuri tätä mainitsemaani esteettömyyttä haittaavat, niin musta on oleellista tässä yhteydessä nimenomaan nostaa esiin se, että nämä on järkevää tehdä samassa ajassa, kuten apulaispormestari Sinnemäkikin äsken viittasi.

16.8.2023

Mulle jäi ehkä vielä hieman epäselväksi puheenjohtajan viittaus muotoiluun, kun ei kai se muotoilulla muutu siitä mihinkään, että onko se kaavan ulkopuolella vai eikö se ole. Mutta jos tähän on olemassa joku sellainen muotoilu, mikä asiaa mahdollisesti muuttaa, niin toki otan sen mielelläni tässä huomioon.

185 §

Esityslistan asia nro 15

VALTUUTETTU EEVA KÄRKKÄISEN ALOITE HELSINGIN KAUPUNGIN RAHANKÄYTÖN AVOIMUUDEN LISÄÄMISESTÄ

Valtuutettu Laura Kolbe

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Kärkkäisen puolesta kiitän asiallisesta ja suorastaan mukavasta palautteesta tai perustelusta tälle aloitteelle, joka toki voi tuntua aika toissijaiselta. Kukapa niitä numeroita nyt jaksaisi lukea. Tännekin kun sisälle tultiin saliin, niin tuossa on näitä kaupungin painettuja talousselvityksiä, ja mitään kevyttä luettavaa ne eivät ole. Sitäkin tärkeämpää on, että on mahdollisuus tahoille, ihmisille, yhdistysaktiiveille, kansalaisjärjestötoimijoille ja monille muille kiinnostuneille kyetä seuraamaan kaupungin talouden ja rahankäytön muodostumista. Nykyään siihen on oivalliset mahdollisuudet, koska digitaalisuus mahdollistaa tämän. Vastauksessa todetaankin, että tällaiseen nyt pyritään. Eli lämmin kiitos asiallisesta suhtautumisesta, ja toivottavasti tulemme lähitulevaisuudessa näkemään ratkaisuja, jotka tekevät kaupungin sekä talousarvion että rahankäytön seuraamisen helpommaksi ja ennen kaikkea tiettenkin kiinnostavammaksi. Ne ovat asioita, jotka koskettavat jokaisen helsinkiläisen elämää.

Kiitos.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

16.8.2023

Itse halusin enemmän läpinäkyvyyttä ja jonkunnäköistä listausta siihen, kuinka paljon kaupunki käyttää ylipäättään konsulttipalveluita eri toimialoilla. Tästä puhutaan aivan liian vähän, ja kuinka paljon siihen menee tosiaan kaupungin käyttötaloudesta ja kuinka paljon sitä voisi itse tuottaa ilman konsulttipalveluita. Meillä on muun muassa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla ilmaa välissä, mitkä henkilöstön kautta voisi hyvinkin matalalla kynnyksellä toteuttaa. Nämä on erikoisia kuvioita, mistä en ota tolkkua, joten tähän jonkunlainen läpinäkyvyys ja listaus, ilman että niitä tarvitsee erikseen pyytää.

Valtuutettu Mai Kivelä

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos munkin puolesta valtuutettu Kärkkäiselle. Mielestäni tämä oli oikein hyvä ja tärkeä aloite. Ajattelen, että ainahan haaste ei ole se, että tietoa ei olisi saatavilla, vaan se, että miten ymmärrettävässä muodossa se on ja miten aidosti se menee ihmisten käyttöön. Sen takia tiedon visualisointi ja muut tiedon muodot, on tietenkin hyvä, että tätä tehdään, mitä tässä vastauksessakin mainitaan.

Ajattelin tässä yhteydessä nostaa esille sen, että kaksi vuotta sitten valtuusto päätti, että Helsinki aloittaa ilmastobudjetoinnin. Silloin tosiaan tehtiin päätös, että käynnistetään valmistelu. Mun mielestä on tosi oleellista, että kun me puhutaan kaupungin budjetista, niin silloin me konkreettisesti päätetään ne prioriteetit, ja jos meillä on muita meidän keskeisimpiä, isoja haasteita kaupungissa, kuten meidän ilmastotyö, niin että nämä konkreettisesti sidotaan yhteen, niin että sitä on myös helppo seurata.

Eli olisin halunnut kysyä tästä ilmastobudjettiasian etenemisestä, ja mikäli kukaan ei tähän halua nyt heti vastata tai voi vastata, niin ainakin haluaisin nostaa esille, että tätä odotetaan, kun tämä silloin itseni ja valtuutettu Haglundin aloitteen pohjalta tehtiin.

Kiitos.

16.8.2023

186 §

Esityslistan asia nro 16

VALTUUTETTU AJAK MAJOKIN ALOITE NUORTEN ONGELMIEN JA VÄKIVALTAISUUKS-
SIEN ESKALOITUMISEN ENNALTAEHKÄISYSTÄ

Valtuutettu Ajak Majok

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Aloite nuoren lähellä -mallin kehittämiseksi syntyi vastauksena nuorisorikollisuuden herättämään yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä poliittisiin haasteisiin. Vaikka suurella osalla nuorista menee hyvin ja nuorisorikollisuus kokonaisuutena on ollut jo vuosien ajan laskussa, niin on olemassa pieni joukko nuoria, joille ongelmat kasaantuvat ja jotka tekevät paljon rikoksia. Aloitteen nuoren lähellä -mallissa peräänkuulutetaan pehmeitä keinoja ennaltaehkäistä ja puuttua oireilevien nuorten väkivaltaisuuksien eskaloitumiseen nuorten yksilöllisiä tarpeita vastaten.

Kaupunginhallituksen vastauksessa todetaan hyvin, kuinka kaupungilla on aikeilla ja työn alla tehdä ennaltaehkäisevää työtä moniammatillisesti muun muassa sosiaalityöllä, järjestöyhteistyön sekä nuorisotyön saralla että yhteistyöllä viranomaisen kanssa. Muun muassa sosiaali- ja terveystoimen käynnistämä kestävä kasvun hanke.

Toivoisin kuitenkin selkeämpää linjausta siihen, että yksittäiset oireilevat nuoret kohdataan nimenomaan heidän läheltä, ja tältä tiimoin tein ponnin, joka menee näin:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta, voiko sosiaali- ja terveystoimi hyödyntää myönteistä erityiskohtelua kestävä kasvun hankkeen moniammatillisen henkilöstön rekrytoinnissa nuorten lähellä -mallin vertaistuen hengen mukaisesti.

Kiitos.

16.8.2023

Valtuutettu Mikko Paunio

Arvoisa puheenjohtaja.

Valitettavasti kyseisen aloitteen järjestöjen kanssa yhteistyössä pehmeisiin keinoihin tukeutuva ennaltaehkäisevä työ nuorten parissa, mihin se nojaa, ei ole ollut riittävä. Vastauksena eilisessä sotepe-lautakunnassa sosialidemokraattien ryhmän aloitteeseen, miten turvata lasten ja nuorten hyvinvointipalvelut, oli yksi virkakunnan linjaus, jonka mukaan Helsinki aikoo laajentaa erittäin kallista Toivo-toimintaa portaittain kahdella sosiaalityön tiimillä vuodesta 2023.

Pyysin sosiaalihuollon virkamiehiltä Toivo-asiakkuuden asiointikielen jakauman ja Tilastokeskuksesta tiedot helsinkiläisten 11–17-vuotiaiden kielijakaumasta. Toivo-ryhmä on vuonna 2021 perustettu raskaasti resursoitu Helsingin lastensuojelun erikoisyksikkö, joka tekee yhteistyötä muun muassa poliisin ja Aseman lasten kanssa. Asiakkaiksi pääsevät/joutuvat sellaiset 11–17-vuotiaat lapset perheineen, jotka ovat pahassa väkivalta- ja rikoskierteessä. Arabiankielisillä lapsilla oli viime keväänä kahdeksan kertaa ja somalinkielisillä noin kolme kertaa korkeampi Toivo-asiakkuuden vallitsevuus suomenkielisiin verrattuna. Kaikilla muilla kieliryhmillä oli pienempi Toivo-asiakkuuden vallitsevuus kuin suomenkielisillä.

Valtuutettu Jenni Hjelt

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitän valtuutettu Majokia hyvästä aloitteesta. Aloitteessa nostettiin erityisesti esiin monikulttuuriset yhteisöt. Maahanmuuttajataustaiset erityisesti nuoret kokevat liian paljon osattomuutta ja irrallisuutta yhteiskunnassa.

Mä kiinnitin huomiota tuohon listatekstin kappaleeseen 11 järjestöyhteistyöstä. Järjestöjen rooli maahanmuuttajien kotoutumisessa ja maahanmuuttajataustaisten perheiden ja lasten ja nuorten tukemisessa on tärkeä. Mä olen itse aikanaan toiminut itähelsinkiläisessä FC Konnussa jalkapalloseurassa vapaaehtoistoimijana lähes kymmenen vuotta. Nostan nyt esiin esimerkin omaisesti kyseisen seuran toimintaa.

Siellä se toimintaympäristö on hyvin monikulttuurinen. Maahanmuuttajataustaisia lapsia ja nuoria on toiminnassa tosi paljon. Tämä seura on jo vuosia sitten aloittanut muun muassa tämmöisen

16.8.2023

kulttuuritulkkitoiminnan. Sillä on taklattu sekä kielihaasteita että vaikutettu maahanmuuttajataustaisten perheiden, lasten ja nuorten mahdollisuuksiin harrastaa. Siellä seurassa on tehty toimenpiteitä, jotta maahanmuuttajataustaisia ihmisiä saataisiin paremmin muuhunkin toimintaan mukaan siinä seurassa. Tämä seura onkin hiljattain palkittu työstä maahanmuuttajien kotouttamisessa seuratoiminnan avulla.

Tämän esimerkin tarkoitus oli alleviivata järjestöjen merkitystä. Järjestöillä on potentiaalia ja mielenkiintoa toimintaan, jolla voidaan parantaa maahanmuuttajataustaisten mahdollisuuksia osallistua toimintaan eri rooleissa. Siksi olenkin tehnyt järjestelmään seuraavan ponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta tiivistää entisestään kaupungin ja järjestöjen välistä yhteistyötä maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa.

Ja toivon toki tukea tälle ponnelle.

Kiitos.

Nuorisoneuvoston edustaja Rasmus Suonio

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut sekä muut paikallaolijat.

On hyvä, että tähän ongelmaan puututaan. Tämä on tärkeä askel kohti nuorten hyvinvoinnin ja turvallisuuden parantamista. Nykytilastot kertovat meille, että suuri osa nuorista voi hyvin ja nuorten tekemien väkivaltaisuuksien määrä on laskussa. Kuitenkin meidän on otettava vakavasti pieni joukko nuoria, jotka kokevat vaikeuksia ja jotka saattavat turvautua väkivaltaan ja rikoksiin.

Helsinki ja myös koko Suomi on tehnyt pitkäjänteistä työtä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, ja tällä työllä on myös ollut myönteisiä vaikutuksia. On tärkeää, että me tunnistetaan varhaiset merkit huolista ja ongelmista näissä nuorissa. Usein aikuinen, joka pystyy jakamaan nuoren kokemuksia, pystyy parhaiten tunnistamaan nämä merkit. Tämän vuoksi Nuorten läheltä -malli on erittäin innovatiivinen ja tarpeellinen. Mielestäni malli luo yhteyden eri osapuolten välille ja auttaa ymmärtämään nuorten tarpeita paremmin. Kehottamalla Helsinkiä kehittämään Nuorten läheltä -mallia me voimme tehdä merkittävän eron nuorten hyvinvoinnin ja turvallisuuden puolesta. Se, että väkivaltaisuuksia tekeviä nuoria autetaan, ei vaikuta vain heihin, vaan kaikkiin luoden positiivisemmän ja turvallisemman Helsingin.

16.8.2023

Kiitos.

Nuorisoneuvoston edustaja Saara Helo

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä aloite on erittäin tärkeä sekä ajankohtainen, ja siitä löytyy paljon hyviä erilaisia osa-alueita. Etenkin tämä monialaisuuden ja moniammatillisuuden huomioiminen tässä kestävässä kasvun hankkeessa on erittäin tärkeää erilaisia nuoria ja heidän perheitään auttaessa.

Tiimi, jossa useat ovat eri avun tarvitsijoista, on aika utooppinen ja hieno ajatus, kun miettii, että aina Helsingissä ei välttämättä ihan saumatonta ole se eri tammöisten tekijöiden yhteistyö. Mutta se on tosi tärkeää, kun mietitään vakavasti oireilevia nuoria ja niitten perheen tukemista eikä välttämättä esim. tammöisen vakavasti oireilevan nuoren tukemiseen riitä paikallisen nuorisotyön apu.

Tärkeä muistettava asia nuorten väkivallan käytön ehkäisystä ja kitkemisestä puhuttaessa on turvallisen kaupunkiympäristön rakentaminen kaikille nuorille. Vuosia jatkunut levottomuus joillakin Helsingin alueilla on aiheuttanut nuorille huolen omasta turvallisuudestaan. Kun levottomuuksia aiheuttavia nuoria tuetaan ja autetaan, on tärkeää myös korostaa turvallisempaa tilaa koko alueen yhteisössä. On tärkeää, että nuoret tunnistavat sekä tiedostavat omat oikeutensa esimerkiksi tilanteissa, joissa heidän omaa tilaa uhataan tai rikotaan. Ja he myös tietävät, mistä pyytää apua.

Erilaiset kohtaamiset ihmisten kanssa, joihin nuoret pystyvät samaistumaan ja tuntemaan yhteyden, on tosi tärkeitä hyvän esimerkin ja roolimallin rakentamisessa ja näyttämässä nuorille. Jalkautuva nuorisotyö on nuorten näkökulmasta yksi tosi hyvistä matalimman kynnyksen toimijoista ennaltaehkäisevässä työssä. Ja se on oikeasti semmoista työtä, jossa nuoria kohdataan laaja-alaisesti ja myös nuorille helposti lähestyttävällä tavalla. Siihen panostaminen on tosi tärkeää monien nuorten kannalta ja toivottavasti suotavaa myös tulevaisuudessa.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

16.8.2023

Ja kiitos valtuutettu Majokille erinomaisesta aloitteesta ja nuorisoneuvoston edustajille ja valtuutettu Majokille hyvistä puheenvuoroista.

Haluan kannattaa valtuutettu Majokin pontta.

Valtuutettu Mahad Ahmed

Kiitos hyvästä aloitteesta Majok. Tuo on tosi hyvä tärkeä aloite. Minä kannatan Jennin pontta.

Haluan lisätä, että nuorten ongelma on lisännyt kaupunki kyllä, mutta suurin osa nuorista voi hyvin. Ongelma on se, että nuorten vapaa-aikansa on pahin vihollinen. Meidän pitää kannattaa nuorten harrastamisen mallia. Yksi ongelma on se, että nuorten on vietettävä heidän vapaa-aikansa kadulla ja pyörimään tässä koulujen jälkeen keskustakäytävöissä ihan kaikki silleen, että nuoret voivat helposti joutua huonolle polulle. Yksi tärkeä tässä aloitteessa on se, että järjestöt tekevät hyvää työtä kentällä ja osaavat parempi siihen meidän toimiala neuvomaan.

Kiitos.

Valtuutettu Ajak Majok

Arvoisa puheenjohtaja.

Halusin kiittää vielä nuorisoneuvoston jäseniä Suonion Rasmusta ja Helon Saaraa hyvistä puheenvuoroista.

Pitää paikkansa, että siinä missä aloitteessa pyritään ennaltaehkäisemään nuorten väkivaltaisuuksia. Pitää myös paikkansa, että yleensä nuoret, jotka tekevät väkivaltaa, kohdistavat sen muihin nuoriin ja on tärkeätä huomioida kaikki nuoret, kun mietitään tätä Nuoren lähellä -aloitetta. Halusin vaan kiittää hyvästä keskustelusta.

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Helsinkiläinen nuorisotyö pitää olla monimuotoista. Erilaiset nuoret tarvitsevat erilaista nuorisotyötä ja erilaisia nuorisopalveluita.

16.8.2023

Oli mukava kuulla se, että nuorisoneuvoston edustaja Saara Helo nosti esille sen, että jalkautuva nuorisotyö on toimiva malli. Ei liian usein tule kiitosta kuitenkaan niistä palveluista, joita me Helsingissä annamme. Jalkautuvan nuorisotyön idea nimenomaan on se, että mennään sinne, missä nuoret liikkuvat. Mennään ostareille. Mennään juna-asemille. Pyritään vielä kun on lämpimät illat, puistoissa, joissa on paljon nuoria. Ollaan apuna ja ollaan tukena ja luodaan yhteys nuoriin ja autetaan tarvittaessa.

Mutta sitten tarvitaan myös ihan perinteistä alueellista nuorisotyötä. Ihan niitä tavallisia nuorisotaloja, joissa voi pelata bilistä tai pingistä, vaan hengata. Ne ovat niitä paikkoja, joita osa haluaa. Ja sitten tarvitaan erilaista kulttuurista nuorisotyötä. Tarvitaan myös liikunnallista nuorisotyötä esimerkiksi. Koripallosta, jalkapallosta, höntsä sellaisesta tulee todella paljon toivomuksia ja pyyntöjä nuorilta, ja niitä alueelliset nuorisotalot järjestävät.

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Pandemian jälkeen osa nuorista voi entistä huonommin. On väkivaltaista käyttäytymistä. On rikollista käyttäytymistä. Ja tähän me Helsingissä paneudumme erittäin voimakkaasti ja vahvasti. Helsinki, Espoo, Vantaa on yhdessä hakenut ja saanut jatkorahoitusta sellaiselle hankkeelle, jolla nimenomaan yhdessä poliisin kanssa, ankkuritoiminnan kanssa pyritään ennaltaehkäisemään sosiaalityön rinnalla nuorten ajautumista syvemmälle syrjäytymisen.

Yksikään nuori ei halua, että hänet syrjäytetään yhteiskunnasta, vaan kyllä nuoret tarvitsevat tukea ja apua ja meidän pitää löytää ne nuoret. Unohtamatta sitä suurta isoa joukkoa nuorista, enemmistöä nuorista, joilla ei ole ongelmia elämässä, joilla menee oikein hyvin. Heille pitää yhtä lailla tarjota palveluita. Mä olen ylpeä siitä työstä, mitä meidän nuoriso-ohjaajat tekevät erilaisissa nuorisotyön muodoissa täällä kaupungissa. Ja tarvitaan erilaisille ryhmille erilaista nuorisotyötä.

16.8.2023

187 §

Esityslistan asia nro 17

VALTUUTETTU TITTA HILTUSEN ALOITE TALOUDELLISESTI SAAVUTETTAVAMMASTA
KUNTOUTUSPSYKOTERAPIASTA HELSINKILÄISILLE

Valtuutettu Minja Koskela

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoisat valtuutetut.

Nyt käsittelyssä oleva Titta Hiltusen aloite kuntoutuspsykoterapian taloudellisesta saavutettavuudesta on äärimmäisen tärkeä. Se on tärkeä inhimillisten kriisien ehkäisyyn näkökulmasta, mutta myös ennaltaehkäisyyn panostamiseen liittyvien kuntataloudellisten säästöjen näkökulmasta.

Suhteessa näihin tavoitteisiin aloitevastaus herättääkin muutamia kysymyksiä ja suoranaisia dubioita. Ensinnäkin vastauksessa mainitaan, että kuntoutuspsykoterapian tarpeessa olevan asiakkaan kuntoutus voidaan joutua toteuttamaan julkisten palveluiden piirissä, jos esimerkiksi asiakkaan taloudellinen tilanne ei mahdollista omavastuuosuuden maksamista eikä asiakas ole oikeutettu Kelan toimeentulotukeen. Lisäksi todetaan, että terapeutteja on liian vähän ja että terapeuttien vähyys on olemassa oleva haaste. Toisin sanoen tässä vastauksessa kyllä tunnustetaan haasteet, jotka aloitteessakin on mainittu eli muun muassa palveluntarjoajien vaje sekä kuntoutuspsykoterapian omavastuuosuudesta mahdollisesti aiheutuva este edes aloittaa terapiaa.

Vastauksessa sanotaan myös, että Helsingillä ei ole varaa toteuttaa erillisiä terapiamaksusubventioita. Mutta on myös niin, että kaupungissa ei olla selvitetty, tulisiko kuitenkin lopulta halvemmaksi subventoida omavastuuosuus kuin toteuttaa terapia kaupungin omana palveluna tapauksissa, joissa ihmisen omat varat eivät riitä omavastuuosuiden maksuun. Ja josta tässä aloitevastauksessa sanotaan, että siinä tapauksessa se tulee julkisten palveluiden piiriin.

Näillä perusteilla tein kaupunginhallituksessa palautusesityksen, joka ei kuitenkaan saanut enemmistöä taakseen. Sen sijaan kaupunginhallitus lausui yksimielisesti, että sosiaali-, terveys-, ja pelastustoimiala kiinnittää huomiota siihen, että julkisten palveluiden kautta tehty lähete kuntoutusterapiaan jää usein käyttämättä. Ja siksi toimialaa kehoitetaan

16.8.2023

luomaan seurantamenetelmiä, joilla voitaisiin kartoittaa nykyistä tarkemmin tähän ilmiöön johtavia syitä. Kannatin tätä esitystä, mutta ilmiöön johtavien syiden lisäksi olisi kyllä syytä pyrkiä selvittämään, kuinka usein ihmiset jäävät lähetteestä huolimatta kuntoutusta vaille. Tarvittaessa tässä selvitystyössä voidaan tehdä yhteistyötä Kelan kanssa esimerkiksi selvittämällä myönnettyjen kuntoutusterapiatukien määrä ja suhteuttamalla se julkisista palveluista tehtyjen läheteiden määrään.

Ennen palautusesityksen tekemistä haluan todeta vielä sen, että vastauksen antama kuva Helsingin mielenterveyspalveluiden tilasta on varsin ruusuinen verrattuna ihmisten kokemuksiin, joista tulee palautetta aivan jatkuvasti. Esimerkiksi vastauksessa mainittu huomio siitä, että Kelan tukemaan kuntoutuspsykoterapiaan tarvittavaan psykiatrian erikoislääkärin arvioon pääsee perustasolta nopeasti, on huomattavan kaukana monien mielenterveyden haasteiden kanssa kamppailevien kaupunkilaisten kokemuksista, kun jopa perustason palveluiden piiriin pääsy on haastavaa silloin, kun puhutaan mielenterveyden oireilusta.

Mielenterveyden kriisi maksaa paitsi inhimillisenä kärsimyksenä myös euroissa johtuen muun muassa siitä, että ennaltaehkäisy ei ole sillä tasolla kuin pitäisi.

Muun muassa näistä syistä teen seuraavan palautusesityksen. Palautetaan valmisteluun niin, että kaupunki selvittää tarvittaessa Kelaa konsultoiden, kuinka yleistä tarvittavaa kuntoutusta vaille jääminen on tapauksissa, joissa lähete kuntoutuspsykoterapiaan on tehty julkisten palveluiden eli Helsingin tai HUSin kautta. Selvitetään myös syitä, miksi kuntoutukseen ei olla päästy, eli esimerkiksi taloudelliset syyt, järjestelmän monimutkaisuus tai palveluntarjoajien puute, sekä siitä, millaisia vaikutuksia kuntoutuspsykoterapian omavastuuosuuksien subventoinnilla olisi mielenterveyskuntoutujille sekä julkisten terveystalouden kuormitukselle.

Kiitos.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Tack ordförande.

Psykoterapian kustannukset ovat vain yksi osa ongelmaa. Tarkastuslautakunta, jonka jäsen olen, selvitti terapiaketjun ongelmia perusteellisesti viime arviointikertomuksessa. Kun potilas kuulee kaupungin terapiasetelistä ja saa hakemuksen tehtyä, kuluu hakuprosessiin

16.8.2023

keskimäärin 83 päivää. Kelan terapialuvan saamiseksi on vastaava kuukausien odotus. Ja kummankin odotuksen jälkeen 85–96 % hakemuksista hyväksytään.

Tässä vaikeissa ongelmissa olevien ihmisten jättämisessä kuukausiksi hakemusjonoon ei ole mitään järkeä. Kuten muissa Pohjoismaissa, tarvitaan yleislääkäreille mahdollisuus antaa suoraan tietty määrä terapiaseteleitä ilman kuukausien hakuprosessia. Esimerkiksi Tanskassa 24 kappaletta. Ja mitä sitten kun seteli on saatu? Vain 7 % terapeuteista oli viimeksi tarkasteltaessa vapaana. Lisäksi kullakin terapeutilla on omat kriteerinsä siitä, minkä ikäisiä ja sukupuolisia asiakkaita hän ottaa. Eli todennäköisesti mitään vapaata ja sopivaa terapeuttia ei löydy ainakaan pian.

Tarvitaan ilmainen koulutus terapeuteille, kuten muullakin terveydenhoitohenkilöstöllä, jotta heitä saadaan merkittävästi lisää. Yksityisten terapeuttien palvelut eivät selvästi riitä. Tarvitaan sisäisiä terapiayksiköitä, kuten HUSin riippuvuuspsykiatrian poliklinikalla on erittäin menestyksekkäästi tehty. Siellä yhdistetään harvinaisesti huumehoito, päihteettömyyshoito ja psykoterapia. Sitten me tarvitaan toimiva terapeuttien hakukone. Nyt Kelan sivuilla on pitkä lista osoitteita ja numeroita ja TikTokissa on lääkärin tekemä video, miten sivun saa prosessoitua kätevästi parilla plugarilla niin, että saa kerralla laitettua meiliin niille kaikille.

Eli annetaan lääkäreille suora oikeus myöntää tietty määrä terapiaseteleitä, tehdään terapeuttien koulutuksesta ilmaista, perustetaan sisäisiä terapiayksiköitä ja tehdään hyvä terapeuttihakukone. Niin voidaan ratkaista tämä ongelma.

Mä en kannata valitettavasti palautusesitystä, koska pääongelmat on jo selvitetty. Viime kokouksessa käytiin niitä läpi, ja ratkaisujakin on tiedossa.

Kiitos.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja, valtuustotoverit.

Titta Hiltusen aloite on arvokas ja asia, josta monet meistä kantavat huolta ja tuntevat sen käytännön ongelmia kentältäkin. Mä jaan Minja Koskelan huolen myös siitä, että asiat eivät ole oikealla tolalla. Oli nyt

16.8.2023

sitten selvitykset ja esittelytekstit missä tahansa muodossa. Tästä samasta asiasta käytiin keskustelua myös kaupunginhallituksessa, ja se Minjan viittaama lisäys tehtiin sinne yhdessä ja yksimielisesti.

Mutta mä en kannata nyt tätä vasemmistoliiton palautusesitystä. Se kuulostaa kannatettavalta, mutta en siltikään sitä kannata ja kerron, miksi. Syy on se, että en vastusta lisätiedon saamista sinänsä, mutta kuten kaupunginhallitusvaiheessa kuulimme, tällaisen kyselyn tekeminen on erityisen hankalaa. Ei vähiten siksi, että suurin osa tärkeistä tiedoista on Kelan takana. Ja se on myös kaupungin puolella paljon työaikaa ja resursseja vievää ja nimenomaan just sellaista työaikaa ja resursseja, joka osuu sinne, missä ajasta ja rahasta on erityisesti pulaa.

Ja sitten on tämä seikka, että ongelmista on aika kohtuullisen hyvä kuva. Näitä syitä, miksi tämä homma ei toimi, on sekin, mitä palautuksessa viitataan. Siis omavastuun korkeus, pula terapeuteista ja erityisesti se, että sopivan terapeutin etsiminen on prosessina niin raskas, että moni varsinkin sellainen, joka kärsii vakavista mielenterveysongelmista, uupuu siinä matkalla. Näin ollen tämä selvitys, mitä nyt esitetään, ei tuo minusta oleellista uutta tietoa ja kuitenkin samalla se syö resursseja siellä, missä muutenkin on alimitoitusta. Vaikka samalla asialla ollaan, mä koen, että tässä pitäisi enemmän painottaa konkreettisia asioita tilanteen parantamiseksi kuin lisäselvityksiä. Siksi mä esitän ponnien:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän, millä käytännön keinoin ja määrärahakohdennuksin kaupunki voisi parhaiten tukea etenkin masennuksesta tai muista vakavista mielenterveyden ongelmista kärsiviä asiakkaita terapeutin valitsemiseen liittyvän raskaan prosessin läpiviennissä.

Tässä siis tavoitteena on se, että vaikka tässä viitataan melkein samoilla sanamuodoilla siihen meidän lisäykseen, tässä nimenomaan kysytään niitä käytännön keinoja ja määrärahakohdennuksia, joilla valmistelumielestä tuloksia voitaisiin saada aikaiseksi. Ne kun tulevat, pystymme yhdessä budjettineuvottelujen yhteydessä korvamerkitsemään niitä toimenpiteitä, joilla tämä ongelma ratkeaisi tai ainakin helpottuisi koskien nimenomaan sitä terapeutin hakemisen prosessin monimutkaisuutta.

Nyt mä sitten korostan, että nämä muutkin asiat ovat toki tärkeitä, mutta esimerkiksi tämä Kelan tuen omavastuuosuuden korkeus ja terapeuttien määrä, ovat asioita, jotka eivät ole niinkään kaupungin päätöksenteon hallussa. Ne ovat valtion käsissä. Nykyisen hallituspolitiikan

16.8.2023

vallitessa en usko, että se etenee sopivalla tavalla, mutta me voimme kaupungin puolella myös hälyttää huutaa, minkälaisia ongelmia tällä sektorilla meillä on ja miksi siihen pitäisi puuttua. Mutta se, mihin me voisimme puuttua, on nimenomaan lisäämällä määrärahojen oikeita kohdennuksia siihen, että ne ihmiset, jotka voivat huonosti, eivät uuvu sen terapeutin hakemisen prosessin aikana. Tämä on ongelma, joka on meidän oman prosessin hallinnan kannalta iso ja hoidettavissa. Ja siihen tarvitaan rahoja, ja sen takia tämä ponsi.

Valtuutettu Minja Koskela (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Joo tästä tosiaan on kaupunginhallitusvaiheessa käyty seikkaperäistä keskustelua, ja nyt se tuodaan tänne valtuustosaliiin, mikä on varmasti ihan hyvä, niin tulee näkyväksi nämä kaikki kysymykset.

Tässä valtuutettu Rantanen äsken viittasi siihen, että Kelan takana on asioita, mutta tässähän nimenomaan tässä palautusesityksessä esitetään, että tätä yhteistyötä tehtäisiin Kelan kanssa, jolloin voitaisiin saada niitä asioita myös kaupungin tietoon. Toisaalta tässä valtuutettu Rantanen viittasi siihen, että ei ole konkretiaa. Tässähän pyydetään konkretiaa esimerkiksi siihen, että tulisiko tämä subventio kuitenkin halvemmaksi kuin tämä nykyinen järjestely, jossa sitten hoidetaan niiden ihmisten terapia kaupungin julkisissa palveluissa, joilla ei ole maksaa sitä omavastuuosuutta. Vuodessa tämä omavastuuosuus maksaa noin 1 500–2 500 euroa. Jos kuntoutuspsykoterapia sitten taas hoidetaan julkisissa palveluissa, uskallan nyt väittää mutulla, että se on aika paljon enemmän kuin kaksi ja puoli tonnia per henkilö.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Voin eräässä mielessä yhtyä sekä valtuutettu Koskelan että Tuomas Rantasen puheenvuoroihin siitä, mikä on kuntoutuspsykiatrian ja ylipäänsä tämän psykiatrisen hoidon tilanne tässä maassa tai tässä kaupungissa ehkä tarkemmin sanottuna. On varmaan tässä maassakin.

Voin toisaalta myös yhtyä hyvin vahvasti näihin valtuutettu Rantasen perusteluihin siitä, minkä takia tällainen selvitys tässä vaiheessa vaikuttaa voimavarojen tuhlaukselta. Jos luette asiakirjoihin liittyvän sosiaali-,

16.8.2023

terveys- ja pelastuslautakunnan lausunnon, siellä on hieman laajemmin kuin tässä kaupunginhallituksen esityksessä avattu sitä ongelmaa, mikä tähän lisäselvityksen liittyy. Se ei ole vain sitä, että painetaan jotakin nappia ja saadaan lopputuloksia.

Valtuutettu Tuomas Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja.

Vastaan vain tuohon äskeiseen kysymykseen. On totta, että palautusesityksessä mainitaan se Kela-asia, mutta mun pointti on siis se, että se on tätä prosessia elikkä tätä selvittämistä vaikeuttava tekijä, kun joudutaan vielä käymään kahden organisaation välissä miettimässä näitä tietosuoja-asioita. Ylipäänsä siis mun huoli on siinä, että prosessi on sen verran haasteellinen, että se syö niitä resursseja niiltä ihmisiltä, joiden pitäisi suunnitella ja tehdä sitä kenttätyötäkin toisella asteella siellä, missä resurssit ovat kaikkein heikoimmin.

Tieto sinänsä olisi aina tarpeen, mutta nyt tässä tapauksessa kaikki Koskelankin mainitsemat asiat ovat sellaisia, jotka pitäisi hoitaa ja siihen pitää saada resursseja. Pitäisi miettiä nimenomaan sitä resursoinnin puolta eikä selvittää lisää käyttäen niitä samoja resursseja, joita on liian vähän.

Valtuutettu Johanna Nuorteva

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos valtuutettu Hiltuselle tärkeästä aloitteesta.

Sotepe-lautakunnassa käsiteltiin keväällä aloitettani sote-palveluverkko-oppaiden saamisesta Helsinkiin. Aloitteen ajatuksena oli selvittää, millä tavoilla voitaisiin vahvistaa toimintaa ja ohjausta, jotta muun muassa terapeutin löytämisessä saisi apua. Tavoitteena oli, että kehitettäisiin työtapoja, joilla voitaisiin parantaa asukkaiden konkreettista ja helposti tavoitettavissa olevaa apua oikeiden palveluiden ja tukien saamiseksi. Lautakunnassa linjattiin keväällä, että tiedottamista neuvontapalveluiden ja ohjauksen mahdollisuuksista ja käytännöistä vahvistetaan, jotta asiakkaat löytävät oikeat palvelupolut helpommin. Toivottavasti tämän toiminnan kehittäminen on lähtenyt nyt käyntiin.

16.8.2023

On äärimmäisen tärkeää, että vaikeassa elämäntilanteessa olevia ihmisiä ei jätetä nettioppaiden lueskelemisen varaan, vaan konkreettista apua on saatavilla muun muassa psykoterapeutin löytämiseksi. Tämä on tärkeä ottaa huomioon kaupungin seuraavan budjetin valmistelun yhteydessä. Ja kannatan lämpimästi valtuutettu Rantasen pontta, että käytännön ratkaisuja meidän kaikkien tietämille ongelmille kirjataan nyt näkyville ja niiden korjaamisen edellyttämää rahoitusta pikimmiten selvitetään.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä taas kerran idealisoidaan tämä psykoterapia. Psykoterapiahan ei ole mitään muuta kuin eräs hoitomuoto mielenterveyshäiriöissä. Ei se ole sen kummempi hoito kuin antibioottihoito on esimerkiksi bakteerinfektioissa. Ja ei ole poliitikkojen asia määrittää, kuka saa psykoterapiaa. Tämä on saanut ihan liian suuret mittasuhteet tämä, että me ollaan huolissamme, että joku potilas ei saa psykoterapiaa. Koska tähän koko munaus lähtee siitä, että Kela on jostain ihme syystä halunnut, että tämä kuntoutuspsykoterapia tulee Kelan korvattavaksi, mutta Kela maksaa vain noin kuusikymppiä ja loput sitten siitä 20–45 sen taas maksaa potilas. Ja potilas joutuisi nyt maksamaan näin paljon jokaisesta kerrasta, jota Kela saattaisi korvata jopa 80 kertaa vuodessa jollekin potilaalle.

Siis tämä on ihan hassu homma tämä Kelan kuntoutuspsykoterapia. Siitä pitäisi jotenkin päästä eroon, mutta sitä jo käsiteltiin minun aikani eduskunnassa ja ei me sitä pystytty eliminoimaan. Toivottavasti nyt uusi eduskunta ottaa tämän asian käsittelyyn ja poistaa Kelan kuntoutuspsykoterapian. Eihän se ole ollenkaan poliitikon asia olla määrittämässä psykoterapiaa jollekin henkilölle. Ja sitä paitsi psykoterapiasta on paljon haittavaikutuksia. Siitä on itsemurhia, avioeroja ja vaikka mitä kauheuksia tullut. Ei me nyt saada sitä tällä lailla suositella ihmisille.

En voi kannattaa tätä palautusta enkä tätä pontta.

Valtuutettu Minja Koskela (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

16.8.2023

Hieman vaikea nyt ymmärtää, mihin tässä aiemman puheenvuoron loppukaneeteissa viitattiin, kun nämä asiat eivät ole millään tavalla paikkaansa pitäviä.

Kuntoutuspsykoterapia on siinäkin suhteessa erittäin hyväksi havaittu hoitomuoto, että jopa 80 % niistä ihmisistä, jotka sen ovat käyneet läpi, ovat sen jälkeen työ- ja opiskelukuntoisia, vaikka kun se aloitetaan, se ei pidä paikkaansa. Sitten toisaalta tässä ei kukaan millään tavalla yritä romantisoida mitään tiettyä hoitomuotoa, vai mikä se sanamuoto nyt olikaan, mitä tässä äsken käytettiin. Meillä on Helsingissä myös esimerkiksi Mieppi-palveluita, joiden kautta pääsee lyhytterapiaan.

Ketään ei täällä politiikan keinoin yritetä ajaa kuntoutuspsykoterapiaan, mutta kun on niin, että se on erittäin hyödyllistä erittäin monelle ja se arvio tehdään tietenkin terveydenhuollon asiantuntijoiden toimesta, silloin ne ihmiset, jotka siitä hyötyvät, tietenkin heidän kannattaa sitten terveydenhuollon ammattilaisten suosituksen mukaan valita tämä hoitomuoto, joka on heille kaikkein tehokkain.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Kyllä asia on niin, että sotepe-toimiala hoitaa näitä potilaita ja antaa heille mahdollisuuden saada psykoterapiaa joko lyhyt- tai pitkäkestoista tai 200 kertaa vuodessa tai mitä tahansa. Ei se ole politiikan asia määrittää, että nyt tämä potilas menee Kelan kuntoutuspsykoterapiaan. Tämähän on ihan älytöntä, koska sillä tavalla nämä oikeat asiantuntijat eivät saa hoitaa niitä potilaita, vaan sitten niitä hoitaa kuka tahansa.

Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Mun ihan pakko kysyä, tiedättekö te yhtään, mistä te puhutte siellä Asko-Seljavaara, kun te tätä asiaa kommentoitte? Kuulostaa kummalliselta ja loukkaavalta näitä ihmisiä kohtaan, jotka ovat saaneet tätä tällaista ja se on ollut heille tärkeä asia. Anteeksi vaan, mä en ymmärrä yhtään, mitä te sanoitte äsken tuossa.

Apulaispormestari Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

16.8.2023

Ehkä vielä tarkennuksena siihen, mitä valtuutettu Asko-Seljavaara sanoi, että edes toimiala ei hoida potilaita, vaan hoidon tarpeessa olevia hoitaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset, hoitajat, lääkärit, ja arvioivat varmasti aina parhaan hoitokäytännön. Se, mistä meidän tehtävä on keskustella täällä salissa ja toimialalautakunnassa ja toimialajohdossa, on tietenkin ne rakenteelliset kysymykset, palvelujärjestelmään liittyvät kysymykset, jotka ehkä mahdollistavat sen tarvittavan hoidon saamisen.

Muutama huomio tähän keskusteluun. Ensin tähän meidän ylipäänsä mielenterveyspalveluiden kokonaisuuteen. Sehän on yksi niitä painoituksia, joita ainakin itse tunnistan valtuustostrategiaan kirjatun sote-palveluita koskien. Ja on niin, että siellä on edelleen paljon tehtävää sillä saralla. Paljon on myös tehty. Esimerkiksi tässäkin keskustelussa viitatus Mieppien avaamiset ja laajennukset, lyhytterapian käyttöönotto. Eilen esimerkiksi lautakunnan puoliväliseminaarissa kun keskustelimme myös tästä tematiikasta, kuului virkajohdolta ihan myönteisiä orastavia tietoja siitä, että esimerkiksi lyhytterapian tarjoamisella on ollut myönteinen vaikutus siihen, että monella sitä saaneella ei ole ollut sitten tarvetta muulle mielenterveyden avulle. Silloinhan nimenomaan osutaan oikeaan, että pystytään mahdollisimman kevyellä matalan kynnyksen palvelulla auttamaan.

Mutta erityisesti kun mennään raskaampien palvelujen suuntaan, siellä edelleen tekemistä riittää. Meillä on ollut myös mielenterveyspalveluiden puolella henkilöstön saatavuuteen liittyviä haasteita. Sen tässä valtuustossakin mielelläni totean ääneen, että yksi konkreettinen toimi tässä on tehty. Se on se, että meillä päihde- ja psykiatriapalvelujen kokonaisuus on jaettu kahtia niin, että meille on itse asiassa eilen lautakunta valinnut uuden johtajapsykiatrin. Itse asiassa aika pitkäksi aikaa pysähdyimme häntä eilen lautakunnassa haastattelemaan. Lautakunnassa laajasti todettiin, kun yksimielisesti tämä päätös tehtiin, että hänellä vaikutti olevan nyt hyvä ajatus ja ote siitä, miten näitä meidän mielenterveyspalveluita lähdetään viemään eteenpäin. Itselläni on ainakin samoin kuin eilen lautakunnalla laajemminkin oli odotukset korkealla siinä, että nyt kun meillä on johtaja, joka pystyy nimenomaan keskittymään mielenterveyspalveluiden kehittämiseen, saamme tässä toivottavasti myös lisäpontta sitä kautta.

Sitten ylipäänsä psykoterapian saatavuudesta. Yksi iso haastehan, mistä on keskusteltu myös valtuustoaloitteiden muodossa, on se, että meillä on riittävästi koulutettuja ammattilaisia saatavilla. Ja tätähän on pidetty eri yhteyksissä esillä. On käyty jopa keskustelua, pitäisikö kaupungin alkaa kustantaa, mutta olemme pitäneet selkeästi kantanamme

16.8.2023

sitä, että valtion vastuulla on tämänkaltaisen koulutuksen tukeminen ja järjestäminen. Ja itse asiassa sellaisen positiivisen asian nyt istuvan hallituksen ohjelmasta voi nostaa, että nimenomaan tätä psykoterapiakoulutuksen eteenpäin viemistä ja saatavuuden parantamista ohjelmassa edistetään. Siellä on linjattu, että se muutetaan kaksiportaiseksi ja ensimmäinen porras muuttuisi maksuttomaksi. Tähän on varattu 10 miljoonan euron pysyvä määräraha. Se tietenkin vastaa osaltaan siihen viestiin, mitä meidän kaupunkikin on vienyt eteenpäin, että nimenomaan tarvitaan valtion vahvempaa panosta tähän psykoterapiakoulutukseen, jotta saamme koulutettuja psykoterapeutteja ja saatavuus voi sitä kautta parantua.

Viimeisenä asiana totean sen, minkä lautakunnan varapuheenjohtaja Arajärvi tässä totesi viitaten ? lausuntoon. Eli ajattelen itse, että vaikka asia on tärkeä ja tässä on laajasti kiinnitetty huomiota siihen, se työmäärä, mitä edellyttäisi nyt tämä selvitysten tekeminen, mitä tässä palautusesityksessä haetaan, sitä ei pidetty myöskään laajasti lautakunnassa oikeasuhtaisena kuulemiemme selvitysten perusteella siihen nähden, minkälaista tietoa se voisi tuottaa meidän linjausten ja päätöksenteon tueksi. Sen takia tässä kannustan valtuustoa etenemään kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti. Sitten tietenkin toteamaan aloite loppuun käsitellyksi ja mahdollisesti sitten ponsilla tarkentaa vielä valtuuston näkemyksiä siitä, mitä tässä teemassa pitäisi erityisesti huomioida.

Ledamoten Mia Haglund

Tack ordförande.

Kuten tiedetään, hoitomuotona lyhytterapia ei ole riittävä kaikille. Jotta terapiatakuun henki oikeasti täytetään Helsingissä, meidän on pakko tunnistaa ja purkaa ne esteet, jotka ovat monen pienituloisen kuntoutuspsykoterapian esteenä. Monille pienituloisille, jotka eivät kuitenkaan ole toimeentulotuen piirissä, on haaste saada kasaan tämä 1 500–2 500 euroa vuodessa, joka kattaisi tämän kuntoutuspsykoterapian omavastuusuuden. Ja sitten taas heidän hoitaminen julkisella puolella jättää jälkeensä tätä merkittävästi suuremman laskun.

Nyt puhutaan siis ihmisistä, jotka jäävät paitsi lääkärin B-lausunnon myöntämisen myötä määrättyyn hoitoon, ja se jää saamatta taloudellisista syistä. Tämän takia meidän tulee kyllä selvittää, kuinka yleistä tämä on ja meidän tulee tuottaa ratkaisu, joka voi olla tämän omakustannusosuuden subventio kaupungin puolelta, koska kuten sanottu,

16.8.2023

tämä on todennäköisesti halvempaa kuin henkilön jättäminen julkisten palveluiden piiriin. Mä kannatan asian selvittämistä jatkossakin ja näiden ratkaisujen tuottamista ja näin ollen myös asian palautusta.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä aloite on ihan äärimmäisen tärkeä. Meillä on paljon tutkimusta Suomessa olemassa siitä, että itse asiassa kuntouttava psykoterapia ja psykoterapia on tällä hetkellä todella syvästi eriarvoistavaa. Sen piiriin pääsee ennen kaikkea korkeasti koulutetut ja vahvemmassa sosioekonomisessa asemassa olevat ihmiset. Ja itse asiassa ne ihmiset, jotka hyötyisivät eniten kuntouttavasta psykoterapiasta, heidän on kaikkein vaikeinta päästä kuntouttavan psykoterapian piiriin.

Se seikka, mitä tässä keskustelussa ei ole vielä sivuttu, on se, että varsinkin pienituloisten ihmisten on myös hyvin vaikea saada tällä hetkellä julkiselta puolelta lähetettä eli B-lausuntoa kuntouttavaan psykoterapiaan. Ja me tiedetään myös, että kun se lausunto on saatu, voi olla hyvin resursseja vaativaa löytää oikeanlainen psykoterapeutti. Lisäksi on myös tutkimuksissa todettu, että psykoterapeutit myös valikoivat aika voimakkaasti asiakkaitaan. Ja voi olla, että esimerkiksi ihminen, joka on hauraassa sosioekonomisessa asemassa, jolla on elämänhallinnan haasteita monella sektorilla, voi olla että psykoterapeutti ei välttämättä halua häntä asiakkaakseen. Eli tämä kenttä on hyvin laaja ja monimutkainen.

Helsingin kaupunkihan edistää monia, monia asioita myös itse ja oma-toimisesti. Ja sen takia mun on vaikea ymmärtää tätä valtuutettu Rantasen argumentointia ja logiikkaa siinä, etteikö me voitaisi selvittää perusteellisesti sitä, miksi ne ihmiset Helsingissä, jotka ovat saaneet lähetteen ja eivät sitten ole hakeutuneet psykoterapiaan, mikä siinä on syynä. Jotta me nimenomaan saataisiin näistä eriarvoistavista tekijöistä enemmän tietoa, jotta me voitaisiin auttaa näitä ihmisiä paremmin. Meillä usein Helsingissä esitetään ratkaisuksi lyhytterapiaa ja tämmöisiä kevyitä matalan kynnyksen ratkaisuja, mutta silloin me nimenomaan myös syvennetään tätä eriarvoisuuskierrettä ja ne ihmiset nimenomaan, jotka tarvitsisivat näitä palveluita kaikkein eniten, jäävät herkästi palveluiden ulkopuolelle.

16.8.2023

Valtuutettu Alviina Alametsä

Kiitos, puheenjohtaja.

Mä kannatan tätä palautusta, koska en ole ollenkaan tyytyväinen tähän aloitevastaukseen, joka kaupungilta on tullut. Siitä jää mielestäni semmoinen käsitys, että kaupungilla ei täysin ymmärretä, kuinka vakava mielenterveyden tilanne on Helsingissä ja kuinka moni jää ilman mielenterveyden apua ja tarvitsemaansa psykoterapiaa. Tämä on mun henkilökohtainen näkökulma.

Kannatan myös näitä ponsiesityksiä täällä ja Tuomas Rantasen pontta siitä, että on erittäin tärkeää, että kaupunki tukisi myös ihmisiä psykoterapeutin löytämisessä. Toki tiedämme, että kyse ei ole pelkästään siitä, vaan monelle ihmiselle yksinkertaisesti rahan puute estää sen terapian saamisen. Omavastuuosuuskin on liian korkea. Tämän takia itsekin tein ponnin järjestelmään. Ponnessa esitetään, että:

Kaupunki selvittäisi sitä, miten kaupunki voisi myös tukea taloudellisesti pienituloisia tässä asiassa. Varmastikin osa, mitä täälläkin moni on jo puhunut, vastaa tätä samaa linjaa.

Myöskin ponnessa vaaditaan sitä, että selvitetään, kuinka voidaan laajemminkin yleisesti parantaa mielenterveyden hoitoon pääsyä Helsingissä, koska tiedämme, että monesti ihminen, joka tarvitsee psykoterapiaa, osa näistä potilaista olisi voinut myös pärjätä varhaisessa vaiheessa oikea-aikaisesti aloitetulla hoidolla, joka ei olisi niin pitkäkestoista. Elikkä jos saisimme apua nopeammin näihin ongelmiin, harvempi joutuisi turvautumaan psykoterapiaan, koska oireet menevät niin vakavaksi ajan kuluessa.

Ajattelen, että on todella tärkeää, että me huomioidaan erilaiset ihmisryhmät tässä ja voitaisiin varmistaa se, että yhä useampi saisi hoitoa. Ja osa tätä tietenkin on se, että kaupungin henkilöstövaje korjataan tässä asiassa ja kaupunki tekee kaikkensa palveluiden parantamiseksi.

Kiitos paljon.

Valtuutettu Jenni Hjelt

Kiitos, puheenjohtaja.

16.8.2023

Ja valtuutettu Hiltuselle kiitos erittäin tärkeästä aloitteesta.

Mun on ihan pakko nyt alkuun kommentoida valtuutettu Asko-Seljavaaran aiempaa puheenvuoroa. Eihän täällä kukaan ole esittänyt, että poliitikot päättäisivät, kuka psykoterapiaa saa. Ja sitten Asko-Seljavaaran puheenvuorossa viitattiin myös lääkehoitoihin. Täytyy ymmärtää se, että mielenterveysongelmat poikkeavat monista somaattisista ongelmista siinä, että pelkkä lääkehoito ei niitten ongelmien selättämiseen aina yksin riitä.

Tämän koko asian ydinhän on siinä, että liian moni jää ilman kuntoutuspsykoterapiaa, vaikka se läheteasia olisikin kunnossa. Kyllä se vaan on niin, että esimerkiksi tämä tutustumiskäyntien maksullisuus voi potentiaalisesti estää kuntoutuspsykoterapiaan hakeutumisen. Mä olen itsekkin törmännyt useisiin henkilöihin, joille tämä tavallaan terapeutteihin tutustumisen maksullisuus on ollut ylitsepäsemätön este, jos ei se ensimmäinen terapeutti nyt olekaan sellainen, jonka kanssa voisi lähteä työskentelemään.

Kuntoutuspsykoterapiapalvelujen siinä kun muunkin mielenterveystyön toimivuus ja saatavuus ja mahdollisuus käyttää niitä on tärkeitä tietysti sen apua tarvitsevan näkökulmasta, mutta myös yhteiskunnallisesti. Koska kyllähän on niin, että eri syistä hankalasti saavutettavat mielenterveyspalvelut voivat potentiaalisesti vaikuttaa siihen, millaiseksi sen ihmisen toimintakyky ja työkyky muodostuu. Ja se on tosi tärkeitä tässä työvoimapulatilanteessakin, että meillä on työkykyisiä työntekijöitä.

Mä mietin pitkään, että lähdenkö mä kannattamaan Rantasen pontta vai Koskelan palautusta, mutta päädyin nyt kannattamaan Koskelan palautusta, koska on tärkeitä saada oikeata tietoa siitä, miksi näitä psykoterapiapalveluja jää käyttämättä. Jos selvitystä ei tehdä, me ollaan arvailujen varassa ja sen takia kannatan tätä palautusehdotusta, vaikka se toki resurssointia jollain lailla vaatii. Jos tämä palautus menee läpi ja tätä selvitetään lisää, tietysti on toivottavaa, että kaupunki jotenkin tämän saisi järjestettyä.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Rissanen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

16.8.2023

En kannata tämän asian palauttamista. Musta sitä on tässä argumetoitu aika hyvin, mutta sen sijaan mä kannatan kyllä tätä Tuomas Rantasen pontta. Mulla on itselläkin kokemusta siitä, että olen ollut tilanteessa, jossa olen saanut kaupungilta palvelusetelin terapiaan ja olen todennut, että minullekin siis hyvässä asemassa olevalle ihmiselle, joka tuntee nämä prosessit, tuntui ihan käsittämättömältä se, että mulle annetaan linkki listaan, että katso tuolta löydät ehkä ne Helsingin tukemat, täältä ne Kelan tukemat. Ja sitten kävi kuitenkin niin, että se terapeutti, jonka kanssa mulla natsasi, sattui olemaan sellainen, joka ei sitten ollut näitä Helsingin tukemia. Mulla onneksi oli mahdollisuus maksaa itse, mikä tietysti ei pitäisi olla se tapaus.

Jollain tavalla siihen prosessiin pitää saada inhimillisyyttä ja se pitäisi pystyä tekemään niin, että ihminen, joka on terapian tarpeessa, on usein semmoisessa tilanteessa, että ajatus siitä, että pitää jaksaa vielä tämäkin asia selvittää sen jälkeen, kun on selvittänyt sen, miten sieltä omalta terveysasemalta saa sitä tukea. Mikä sekään ei muuten ole ihan helppo tilanne. Siinä mielessä kannatan lämpimästi tätä Rantasen pontta, mutta ehkä me ollaan nyt tätä aloitetta käsitelty muuten jo tosi pitkään. Täällä on ollut erittäin hyviä puheenvuoroja kyllä. Kiitän siitä.

Valtuutettu Tuomas Nevanlinna

Valtuustopuheenvuorossa usein sanotaan, että ihmettelen valtuustokollegan esittämää näkökohtaa tai näkökohtia. Tällöin ihmettelemisellä tarkoitetaan useimmiten sitä, että puhuja pitää kollegan puheenvuoroa jotenkin selvästi virheellisenä tai ristiriitaisena toisinaan myös kollegan omiin periaatteisiin nähden. Kun mä nyt sanon, että mä ihmettelen valtuutettu Rantasen argumenttia, en halua valtuusto-ihmetellä, vaan aidoisti ihmetellä siinä mielessä, että mä en ole ihan varma, mitä hän tarkoittaa.

Koska on oikeastaan sääntö, että ponsissa, vastaehdotuksissa ja palautusesityksissä edellytetään selvitettävän asioita, eikö tämä ole yksi keskeisiä valtuustofraaseja, niin eikö voisi aina sanoa niin kuin Rantanen sanoo? Siis että selvitykset aina nielevät virkahenkilöiden resursseja. Ja eikö aina voitaisi sanoa, että selvitysten sijaan pitäisi esittää konkreettisia ratkaisuja? Kuitenkin selvittäminen tuottaa juuri sitä tietoa, johon informoidut ratkaisut voi perustua, ja ehdotettu konkreettinen ratkaisu edellyttää selvittämistä ja on sekin eräänlaista tietoa niin kauan, kunnes ratkaisu pannaan toimeen.

Kiitos.

16.8.2023

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Täällä kollegat ei nyt ymmärrä, mitä tämä kuntouttava psykoterapia on. Sehän on vaan termi, jota Kela käyttää silloin, kun se maksaa osan siitä kuntouttavasta hoidosta. Ja sitten potilas maksaa siitä oman osuutensa. Nyt te luulette, että se on jotakin erikoista ja muuta ja parempaa kuin mihinkä psykoterapiaan voi saada lähetteen. Tämähän on siis ihan eri juttu tämä kuntoutuspsykoterapia, koska se on Kelan keksintö.

Ja sitten meillä on erittäin paljon niitä psykoterapeutteja. Jos katsotte netistä, niitä on pilvin pimein, jotka haluavat tämän maksun itselleen. Ja ne tarjoavat sitä psykoterapiaa ihan kelle tahansa, joka vaan suostuu maksamaan. Eli se on iso bisnes, ja nyt me ohjataan tähän bisnekseen näitä meidän potilaita, kun meidän pitäisi ohjata ne potilaat sinne, missä on oikeat asiantuntijat. En mä ymmärrä vasemmistoa ollenkaan, että bisnes on parempi kuin se, mitä meidän toimiala tarjoaa.

Valtuutettu Mirita Saxberg

Puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Mä kommentoisin tätä sillä tavalla, että toisin nyt kuin valtuutettu Seljavaara tässä sanoi, kyllä täällä ymmärretään, mitä tämä kuntoutuspsykoterapia tarkoittaa. Itsekin olen sitä käyttänyt ja olen kokenut sen hyvin hyödylliseksi.

Mä en kannata kuitenkaan palautusta, mutta kannatan valtuutettu Rantasen pontta. Valtuutettu Rissasella oli hyvä puheenvuoro tästä asiasta. Kyllä se on näin, että kyllä tätä Kelan tukemaa kuntoutuspsykoterapiaa on vaikea saada juurikin sen takia, että on henkilövajetta ja pulaa terapeuteista ihan yksityiselläkin sektorilla. Ja koulutetut psykoterapeutit ovat erittäin varattuja, ja niitä on hankala löytää.

Tätä työhön kuntouttavaa psykoterapiaa jää käyttämättä, siksi esimerkiksi, että psykiatriselle hoitajalle kunnallisella puolella on jopa puolen vuoden jono. Siinä vaiheessa paljon ongelmia ehtii pahentua. Ja psykiatriselle lääkärille on jono. Saattaa mennä jopa vuosi, että saa edes tämän Kelan B-lausunnon. Omavastuu taas ei ole liian kallis. Siihen on varaa. Se on noin 80 euroa noin 45 minuutin viikoittaisesta psykoterapiasta. Tämä valtion perustoimeentulotuki on tarkoitettu turvaverkoksi, ellei tähän omavastuuseen ole varaa jostakin syystä. Kaupungilla taas

16.8.2023

ei ole varaa nykyisistä varoista kompensoida tätä omavastuuta kaikille psykoterapiaa tarvitseville. Tietysti se olisi aivan mahtava ja hieno juttu, mutta siinä tapauksessa kyllä Helsingin soten valtionosuuksien tulee kasvaa.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Tack ordförande.

Täällä nyt moni kertoo, että pitäisi palauttaa tämä päätösehdotus, koska ei ole tarpeeksi selvillä, mistä johtuu se, että ihmiset eivät pääse näihin mielenterveyspalveluihin. Mä puhuin tästä jo edellisessä puheenvuorossa, mutta kaikille on varmaan jaettu ja tuolla on varmaan eteisessä edelleen viime vuoden arviointikertomuksia. Sieltä kun avaa kohdan Helsinkiläisten hyvinvointi ja terveys paranevat... No ehkä paranee, ehkä ei. Ja siitä aikuisten pääsy varhaisen vaiheen mielenterveyspalveluihin. Se on kuusi sivua täyttä asiaa, eli tätä on ihan tosissaan selvitetty. Todelliset asiantuntijat ovat haastatelleet ja käyneet läpi ja tutkineet tilastoja ja kaikkea. Täällä on selvitetty, mitä ovat ne ongelmat, miksi sinne ei pääse. Ei me tarvita tätä palautusta, että me selvitetään nämä asiat uudestaan, vaan suosittelen ihan oikeasti, että lukekaa sieltä tarkastuskertomuksesta. Loppuu sivulle 60 ja alkaa sivulta 55. Siellä on täyttä asiaa, että mistä tämä johtuu.

Mä edellisessä puheenvuorossa kävin näitä syitä läpi. Eli hirveän pitkä odotusaika, että saat setelin ja sitten ei löydy terapeutteja, jotka olisivat sopivia. Ja yksiköt, jotka ovat kuten HUSin tässä huumepsykiatrian yksikössä, terapiayksiköt siellä sisällä toimivat erittäin hyvin, koska ne ovat integroituja ja kaikki, joilla on tarve, pääsevät sinne terapiaan.

En tosiaan kannata palautusta ja suosittelen, että ihmiset tutustuvat olemassa oleviin selvityksiin ennen kuin vaativat uusia.

Kiitos.

Valtuutettu Tuomas Rantanen

Vaikka kannatan kuten sanoin aloitteessa esitettyjä päämääriä, en kannalta nimenomaan esillä olevan muotoista palautusta.

Valtuutettu Nevanlinnan tulkitsi, että jos vastustaa selvitysten tekemistä jossain tietyssä muodossa, se tarkoittaisi, että vastaavalla tavalla pitäisi

16.8.2023

tai voisi vastustaa kaikkia selvityksiä. Mutta mun mielestä on selvityksiä ja selvityksiä. Selvityksillä on paikkansa, ja tässä nimenomaisessa tapauksessa tiedossa jo kaupunginhallitusvaiheessa oli, että tekeminen on hyvin haastavaa ja kohdistuisi merkittävästi juuri siihen tasoon ja siihen ympäristöön, jossa resursseja on liian vähän. Jos me voitaisiin samaan aikaan antaa tälle selvitykselle määrärahat ja se toteutettaisiin tämän olemassa olevan toiminnan ulkopuolisella tuella, silloin tietenkin tilanne olisi toinen.

Ja sitten se, mitä sanoin jo tuossa avauspuheenvuorossa, se liittyi siihen, että nimenomaan suurin osa näistä ongelmista on tiedossa. Niiden keskinäinen suhde ei ehkä ihan täysin, mutta meidän pitäisi ratkaista nämä kaikki ongelmat joka tapauksessa, oli se suhde mikä tahansa. Mutta meillä olevat keinot on ehkä helpoiten siihen terapiaan hakeutumisen raskauteen liittyvät, koska ne liittyvät meidän työprosesseihin ja tämä Kelan tuki liittyy valtion politiikkaan. Olen valmis samalle barrikadille sen Kelan tuen parantamiseksi ja korjaamiseksi ja omavastuun pienentämiseksi, mutta nyt tässä tapauksessa me ei tarvita selvitystä voidaksemme tehdä se. Tämä on mun pointti, eli mun mielestä palautus on tässä turha manööveri. Taistelkaamme mieluummin niiden määrärahojen lisäämiseen tämän asian puolesta.

Valtuutettu Alviina Alametsä

Kiitos.

Tosiaan olen tehnyt järjestelmään ponnin tästä aiheesta. Toivon, että saisin valtuutetuilta kannatusta tähän. Ajatuksena on se, että meidän pitäisi selvittää, kuinka kaupunki voi parantaa yleisesti mielenterveyden palveluiden saatavuutta, korjata henkilöstöpulaa, mutta myös kohdentaa pienituloisille erityistä tukea jollain tavalla, jotta köyhyys ei tulisi kellekään hoidon saamisen esteeksi Helsingissä.

Kiitos.

Valtuutettu Johanna Nuorteva

Kiitos.

Kannatan valtuutettu Alametsän pontta.

16.8.2023

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

En ota kantaa suoraan tähän asiaan, mutta epäsuorasti, että kannattaisi ryhtyä välillä puhumaan mielisairaiden sosiaalisesta asemasta ja siitä, että Helsingin kaupungissa pitäisi noudattaa YK:n vammaisoi-
keuksien sopimusta koskien mielisairaita ja saattaa heidän sosiaalinen
asema samalle tasolle kuin muiden vammaisten ja myös olosuhteet
mielisairaaloissa sille tasolle kuin kodeissa on. Sekin on YK:n vam-
maisoikeus.

Minä en vastusta psykoterapiaa, mutta kannattaisi joskus porukan
mieltä sitä pohjimmaista porukkaa, joka mielenterveysalalla on. Mieli-
sairaus on aivosairaus, ja heillä on myöskin psykologisia ongelmia ja
mielenterveysongelmia sen päällä. Heidän ongelmansa ei ole mielen-
terveysongelma, vaan aivosairaus.

Valtuutettu Amanda Pasanen

Kiitos, puheenjohtaja.

Varmuuden vuoksi kannatan vielä Tuomas Rantasen pontta.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Onpas ihana kiillotus ja lähes turha.

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänd:

16.8.2023

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig